10 НОЯ 1984
ОПИСАНО

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 245 (19.021). ● Чоршанба, 24 октябрь 1984 йил ● Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

КОЛХОЗЧИЛАР, СОВХОЗ ХОДИМЛАРИ! ДЕҲҚОНЧИЛИКНИНГ ИЛМИЙ АСОСЛАНГАН СИСТЕМАСИНИ АКТИВРОҚ ЖОРИЙ ҚИЛИНГИЗ! ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШИНИНГ БАРҚАРОРЛИГИНИ ОШИРИШ УЧУН МЕЛИОРАЦИЯДАН КЕНГ ФОЙДАЛАНИНГИЗ!

ДОН, ТЕХНИКА ЭКИНЛАРИ ВА БОШҚА ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ЭКИНЛАРИ ЕТИШТИРИШНИ КУПАЙТИРИНГИЗ!

КЕЛГУСИ ЙИЛ ҲОСИЛИГА ЭЪТИБОР ВА ҒАМХУРЛИК ҚИЛАЙЛИК!

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ЧАҚИРИҚЛАРИДАН).

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисида ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1984 йил 23 октябрда КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми бўлди.

Пленумни очиш вақтида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ К. У. Черненко катта нутқ сўзлади.

Пленум «Мамлакатнинг озиқ-овқат фондини муттасил ошириб бориш мақсадида узоқ муддатли мелиорация программаси, мелиорация қилинган ерлардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш тўғрисида»ги масалани кўриб чиқди. Шу масала юзасидан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. А. Тихонов доклад қилди.

Музокараларда КПСС Саратов область комитетининг биринчи секретари В. К. Гусев, Украина ССР Министрлар Советининг Раиси А. П. Ляшко, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев, Қозоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Назарбоев, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. Н. Слюньков, Ставрополь ўлкаси, Степнов районидаги «Путь к коммунизму» колхозининг раиси Н. Д. Терешченко, Молдавия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари С. К. Гроссу, СССР мелиорация ва сув хўжалиги министри Н. Ф. Васильев, КПСС Краснодар ўлка комитетининг биринчи секретари Г. П. Разумовский, РСФСР қишлоқ хўжалиги министри В. П. Никонов, КПСС Олтой ўлка комитетининг биринчи секретари Н. Ф. Аксенов, Литва Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. П. Гришкявичус қатнашдилар.

Муҳокама қилинган масала юзасидан КПСС Марказий Комитетининг Пленуми қарор қабул қилди, бу қарор матбуотда эълон қилинади.

Шу билан Пленум ўз ишини тамомлади.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ К. У. ЧЕРНЕНКОнинг КПСС Марказий Комитети Пленумида сўзлаган нутқи

Ўртоқлар!

Бугун КПСС фаолиятининг олий мақсади — совет кишилари турмуш даражасини муттасил оширишга бевосита тааллуқли бўлган масала кўриб чиқилмоқда. Гап қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини изчиллик билан интенсивлаш, ерларни кенг кўламда мелиорациялаш асосида озиқ-овқат проблемасини ҳал этишга қаратилган катта-катта қўшимча тадбирлар тўғрисида бормоқда.

Маълумки, биз Марказий Комитетнинг 1982 йил май Пленумида мамлакатнинг Озиқ-овқат программасини коллектив равишда ишлаб чиқиб, тасдиқлаган эдик. Орадан фақат икки йил ўтган бўлса-да, бу йиллар самарали давр бўлди, деб комил ишонч билан айтиш мумкин.

1983 йилда мамлакатнинг бутун тарихи давомида қишлоқ хўжалик маҳсулотининг энг юқори ҳажмига эришилди. Бу йил ҳам ниҳоятда ноқулай об-ҳаво шароитларида, жуда қаттиқ қурғоқчилик бўлишига қарамай, кўпгина районларда қишлоқ меҳнаткашлари натижа кам бўлмаслиги учун қаҳрамонона курашмоқдалар. Бугуннинг ўзидаёқ шу нарса равшанки, 1983—1984 йилларда етиштирилган жами қишлоқ хўжалик маҳсулоти беш йилликнинг дастлабки икки йилидагига нисбатан тахминан йигирма миллиард сўмлик кўп бўлади.

Чорвачиликда рўй бераётган ўзгаришлар айниқса қувончлидир. Сут етиштириш ўртача йиллик миқдори 7,4 миллион тонна, гўшт етиштириш — 1,4 миллион тонна, тухум етиштириш эса 4,6 миллиард дона кўпайди. Сабзавот ва мева ҳосили анча ошди. Бу — баъзи қимматли маҳсулотларни истеъмол қилиш даражасини ошириш имконини берди, бу эса совет кишилари овқатланиши структурасини яхшилашга ҳам таъсир ўтказди.

Хуллас, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида муваффақиятлар мавжуд ва улар шубҳасиздир. Шу муваффақиятлар тўғрисида гапириб ўтмаслик дала ва фермалар ходимларининг фидокорона ҳамда қийин меҳнатига муносиб баҳо бермаслик бўлур эди. Партия комитетлари, совет ва хўжалик органларининг қишлоқдаги қизғин ташкилотчилик ҳамда сиёсий ишларига муносиб баҳо бериш керак. Саноатдаги, қурилиш, транспорт, бутун халқ хўжалигидаги меҳнат коллективларининг қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга қўшаётган ғоят катта ҳиссасини ҳам қайд этиб ўтиш лозим.

Биз қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштиришни ошириш соҳасидаги куч-ғайратларимизни бундан буён ҳам кўпайтира беришимиз, агросаноат комплекси барча тармоқларининг муваффақиятли ишлаши учун зарур шароитлар вужудга келтиришимиз шарт, албатта.

Дон етиштиришни муттасил кўпайтириб бориш — аввал бўлганидек ҳозирда ҳам энг асосий проблемадир. Дон етиштиришни ўстиришнинг шундай суръатларини таъминлаш кераккки, яқин йиллар ичида мамлакатнинг барча талаб-эҳтиёжлари тўла-тўкис қондириладиган бўлсин.

Кечиктириб бўлмайдиган иккинчи вазифа — чорвачиликдаги ижобий тенденцияларни мустаҳкамлашдан, уни жадал ривожлантириш учун барча зарур ишларни қилишдан иборатдир. Биз аввало подани сифат жиҳатдан яхшилаш ва ем-хашак базасини қатъиян мустаҳкамлаш йўли билан чорва маҳсулдорлигини оширишимиз керак. Мавжуд чорва моллардан ем-хашак, меҳнат ва маблағларни оқилона сарфлаган ҳолда кўпроқ маҳсулот олиш — чорвачиликни ривожлантиришнинг асосий йўналиши бўлиб қолиши лозим.

Ҳеч шубҳасиз, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ҳар томонлама интенсивлаш, уни саноат негизига ўтказиш — мана шу ғоят муҳим вазифаларни ҳал этишнинг бирдан-бир тўғри йўлидир. Биз қишлоқ хўжалигига капитал маблағ сарфлашни бундан буён ҳам ошираверамиз, унга техникани, бошқа моддий воситаларни кўпроқ етказиб бераверамиз, албатта. Аммо бугун ҳам, келгусида ҳам ана шу ресурслардан юксак самара билан фойдаланиш, уларни энг кўп ва тез самара олиш мумкин бўлган участкаларга жамлаш асосий вазифадир.

Бундай ёндашув ҳозирдаёқ саноат паррандачилигида, чорвани сўқимга боқишда, маккажўхори, қанд лавлаги, бошқа экинларни саноат технологияси асосида етиштиришда салмоқли натижаларни таъминлади. Яқинда Марказий Комитет Сиёсий бюроси кузги ва баҳорги буғдой етиштиришнинг интенсив методларини жорий этиш тадбирларини маъқуллади. Бундай методлар мамлакатга қўшимча миллионлаб тонна дон бериши керак. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг барча тармоқларида мана шу бош йўлдан кенг жабҳада ҳаракат қилиб бориш лозим.

Ўртоқлар! Ҳозирги босқичда эришилган барча ижобий натижалар ва биз қилишимиз лозим бўлган ишлар кўп жиҳатдан қишлоқни социал ўзгартиришга доир кўрилаётган тадбирларга боғлиқдир. Партия кишилар тўғрисида ғамхўрлик қилишни, уларнинг меҳнати ва турмуши учун, маданий ҳаётини янада равнақ топтириш учун тегишли шарт-шароитларни вужудга келтиришни ишлаб чиқаришдаги муваффақиятларнинг негизи деб билмоқда. Сиёсий бюро бу масалаларга зўр эътибор бериб келмоқда ва бундан буён ҳам шундай эътибор бераверади. Бугун биз қишлоқ меҳнаткашларининг турмушида туб ўзгаришлар содир бўлмоқда деб, қишлоқларимизнинг қиёфаси яхшиланиб бормоқда деб, жуда равшан айта оламиз.

Беш йилликнинг тўрт йили мобайнида қишлоқда жами саҳни 132 миллион квадрат метрга борадиган уй-жойлар фойдаланишга топширилади, бу эса ўн миллиондан кўпроқ кишининг уй-жой шароитларини яхшилаш имконини беради. Мактаблар, мактабгача болалар муассасалари, соғлиқни сақлаш ва маданият объектлари қурилиши кўламлари кенгайди, маиший хизмат такомиллаштирилмоқда, колхозчилар билан совхоз ходимларининг реал даромадлари йил сайин ортиб бормоқда, моллар сотиш тез кўпаймоқда.

Ўртоқлар, қуйидаги рақамларнинг мағзини чақиб кўринг. СССР Марказий статистика бошқармасининг маълумотларига кўра, ҳозир қишлоқдаги ҳар юз оиланинг 85 тасида телевизор, 87 тасида радиоприёмник, 73 тасида холодильник, салкам 60 оилада эса кир ювиш машинаси бор. Қишлоқ жойларидаги деярли ҳар икки оиланинг бири енгил автомобиль ёки мотоциклга эга. Буларнинг ҳаммаси программавий вазифаларимиздан бири — қишлоқ аҳолисининг турмуш даражасини шаҳар аҳолиси турмуш даражасига яқинлаштириш вазифасини ҳал этиш йўлидаги кўзга кўринарли ютуқлардан далолат беради.

Шундай бир масалани олиб кўрайлик. Шахсий ёрдамчи хўжаликларни ривожлантириш тўғрисидаги маълум қарорлар қабул қилингандан кейин аҳолига қарашли қорамоллар сони бир миллион олти юз минг бош кўпайди, чўчқалар туёғи ҳам худди шундай ошди. Қўй ва паррандалар кўпроқ парвариш қилинадиган бўлиб қолди. Булар бизнинг колхоз-совхоз ишлаб чиқаришимизга муҳим қўшимчадир.

Кейинги йилларда қишлоқ аҳолисининг шаҳарларга кетиб қолиши камая бошлаганлигини алоҳида қайд этиб ўтмоқчиман. Шуни түппа-тўғри айтамизки, бу — орзиқиб кутилган жараён бўлиб, эндиликда у реал воқеликка айланиб қолди, уч йил мобайнида одамларнинг қишлоқдан кетиб қолиши умуман саккиз процент камайди. Россия Федерациясида — 24 процент, Ноқоратупроқ зонада эса — 30 процент камайди.

Қишлоқ оилаларида туғилиш ошганлиги ҳам жуда муҳимдир. Шу беш йилликда РСФСР, Украина, Белоруссия, Болтиқ бўйи республикалари учун бу хусусият айниқса хосдир. Ваҳолонки, мазкур регионларда демография соҳасидаги маълум қийинчиликлар ҳали сақланиб қолмоқда. Умуман мамлакатда эса, 1983 йилда қишлоқдаги туғилиш кейинги йигирма йил мобайнида энг юксак даражага етди.

Ўртоқлар, мен қисқача нутқимда Озиқ-овқат программаси бажарилишининг дастлабки якунларини тўла-тўкис анализ қилишни мақсад қилиб қўйганим йўқ. Бир нарсани қатъий қилиб айтиш мумкинки, бу программа амалга оширилмоқда ва буни совет кишилари яққол кўриб турибдилар.

Биз асло хотиржам бўлиб қолмоқчи эмасмиз, албатта. Қишлоқ хўжалигининг бир қанча участкаларидаги аҳвол қийин бўлиб қолмоқда. Шу тармоқ маҳсулотини етиштириш мамлакатнинг ортиб бораётган талаб-эҳтиёжларидан ҳали орқада қолмоқда. Эришилган барча ижобий натижаларга қарамай, кўпгина шаҳарларнинг аҳолисини озиқ-овқат маҳсулотлари ва аввало гўшт билан таъминлашдаги танқислик ҳали бартараф этилмаган. Бу ҳам Марказий Комитетни ташвишлантирмоқда, бу ҳақда кун сайин ғамхўрлик қилинмоқда.

Ҳаёт қишлоқ хўжалигини экономиканинг юксак даражада ривожланган секторига айлантириш йўлида ўртага қўяётган проблемалар янгича, жуда самарали ҳал этилишини талаб қилади. Бунда гап йўл-йўриқларимизни ўзгартириш тўғрисида эмас, балки чинакам новаторларча ва ижодий ёндошув йўлларини қидириб топиш ҳақида бормоқда.

Марказий Комитет шунга асосланиб, бугунги кунда ерларни мелиорациялашни кенг кўламда авж олдириш тўғрисидаги масалани ўртага қўйиб, буни қишлоқ хўжалигини янада юксалтиришнинг, мамлакат озиқ-овқат фондини барқарор кўпайтириб боришнинг ҳал қилувчи омили, деб билмоқда.

Ўртоқлар, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини қандай мураккаб шароитларда юритишимизга тўғри келаётганлигини сизлар яхши биласизлар. Чунки экин майдонларининг ғоят катта қисми ноқулай табиий иқлим шароитларида жойлашган, қурғоқчиликка дуч келмоқда. Шундай аҳволда барқарор ҳосил олиш учун қишлоқ хўжалигининг об-ҳаво инжиқликларидан зарар кўришини ниҳоятда камайтириш керак.

Бу — ғоят катта вазифа, ғаллакорнинг асрлар бўйи қилган орзусидир. В. И. Ленин Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларидаёқ шу вазифани ҳал этиш йўллари тўғрисида ўйлаган эди. 1921 йилда В. И. Лениннинг ташаббуси билан Меҳнат ва мудофаа кенгашининг «Қурғоқчиликка қарши кураш тўғрисида»ги қарори қабул қилинган бўлиб, унда қуйидагилар айтилган эди: «Қурғоқчиликка қарши кураш мамлакатнинг қишлоқ хўжалик турмуши учун ғоят муҳим аҳамиятга молик иш деб ва шу соҳада кўрилаётган тадбирлар жанговар аҳамиятга эга бўлган тадбирлар деб топилсин».

Владимир Ильич худди шу йили Кавказ коммунистларига мактуб орқали мурожаат этади. У ниҳоятда равшан ва теранлик билан қуйидагиларни уқтиради: «Ҳаммадан ҳам суғориш иши зарурдир ва бу ўлкани ҳаммадан кўра кўпроқ ўзгартириб юборади, уни яшнатади, ўтмишга хотима беради, социализмга ўтишни мустаҳкамлайди».

Ўша пайтда вазифа мана шундай ленинчасига доно ва зукколик билан ўртага қўйилган эди. Бу вазифа бизнинг кунларимизда ҳам жуда муҳимлиги ва ўткирлигини йўқотмаганлигини исботлаб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак деб ўйлайман. Пировард натижада кишиларни ҳосил тақдири учун жуда қаттиқ ташвишланишдан халос этиш, уларга табиий офат устидан ғолиб чиқиш қувончини бахш этиш зарур. Бу бизнинг бурчимиз, бу бизнинг вазифамиздир.

Николай Александрович Тихонов ерларни мелиорациялашнинг 2000 йилгача даврга мўлжалланган ҳамда СССР Министрлар Совети ишлаб чиққан ва Марказий Комитет Сиёсий бюроси тасдиқлаган планни муфассал баён этиб беради.

Бугун қабул қилинадиган қарорлар шубҳасиз ерларнинг унумдорлигини ошириш учун курашда янги катта босқични очади. Нисбатан қисқа муддатлар ичида суғориладиган ва захи қочирилган экин майдонларини бир ярим баравар кенгайтириш кўзда тутилган, бу эса улардан деҳқончилик маҳсулотлари олинишини икки баравар кўпайтириш имконини беради. Натижада мамлакат об-ҳаво ўзгаришларидан қатъи назар жами деҳқончилик маҳсулотининг қарийб ярмини оладиган бўлиб қолади. Бу, ўртоқлар, энг асосий масаладир.

Бунда гап фақат ишнинг кўламидагина эмас, ваҳолонки бу кўламлар жуда катта эканлигини ўзларингиз кўриб турибсиз. Масаланинг моҳияти ерларни яхшилашга доир ишларнинг сифат жиҳатидадир. Саноат негизида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш гарантияланган катта-катта зоналарни, дон, ем-хашак, сабзавот етиштириладиган ўзига хос фабрикаларни вужудга келтириш назарда тутилмоқда. Ўз-ўзидан равшанки, бу ишларни замонавий инженерлик системаларидан, аслида автоматлаштирилган системалардан фойдаланган ҳолда бажариш керак. Янгиланган ерларда биринчи навбатда илмий асосланган деҳқончилик усуллари қўлланилиши, энг яхши навлар ва гибридлар экилиши, илғор технология, ҳосилни программалаш жорий этилиши лозим.

Тўғрисини айтганда биз илгари қишлоқда принципиал янги характердаги шундай вазифаларни ўртага қўйиш ва ҳал этиш тўғрисида орзу ҳам қила олмас эдик. Эндиликда бизнинг бундай имкониятларимиз бор. Илгари хўжаликлар тарқоқ ва бунинг устига кам унумли техникани олишган бўлса, ҳозир машинасозлик энг замонавий машина комплектлари ва системаларини ишлаб чиқаришга ўтмоқда. Ўсимликларни ҳимоя қилишнинг самарали химиявий воситалари, интенсив типдаги экин навлари ва гибридлари яратилди. Минерал ўғитлар ишлаб чиқариш кўпаймоқда. Қишлоқ хўжалигимиз ҳозирги вақтда малакали мутахассис кадрларга ва йирик ишлаб чиқариш ташкилотчиларига эга.

Қишлоқ хўжалиги ва саноатни интеграциялашнинг асосий формаси бўлмиш агросаноат бирлашмалари айниқса район бўғинида тобора кучаймоқда. Қишлоқда иқтисодий механизм изчиллик билан такомиллаштирилмоқда, бригада пудрати ривожлантирилмоқда. Энди гап мана шу барча янги имкониятларни максимал даражада ишга туширишда қолди.

Ўртоқлар, аввало қишлоқ хўжалиги маҳсулдорлигини ошириш тўғрисидаги ғамхўрлик ерга — бизнинг энг қимматли бойликларимиздан бирига бошқача муносабатда бўлишни тақозо этади. Суғориладиган, захи қочирилган ерларни эса яна ҳам авайлаб асраш керак. Ғаллакорнинг тилида бу гап яхшиланган ҳар бир гектар ерга зарур бўлган ҳамма нарсани сарфлаш, унга бутун қалбини бағишлаш кераклигини билдиради. Ўшанда ер сахийлик билан самара бераверади.

Шунга асосланиш керакки, кўпинча мелиорация том маънода хўжаликларнинг ва бутун-бутун районларнинг яшаш қобилиятини белгилаб беради. Саратов областини олиб кўринг. Бу ерда шу қадар тез ва қаттиқ қурғоқчиликлар бўлиб турадики, яқин ўтмишда кўпгина хўжаликлар неча йиллар мобайнида ем-хашак қаҳатчилигидан қутила олмай келишар эди. Сув келиши билан кишилар ишонч ҳосил қилиб, истиқболни кўрганликларини, яхшироқ яшаб, яхшироқ меҳнат қила бошлаганликларини ўртоқ В. К. Гусев менга сўзлаб берди. Суғориладиган экин майдони ярим миллион гектарга етган ҳозирги пайтда область давлатга чорвачилик маҳсулотлари сотиш планларини барқарор бажариб келмоқда. Аҳолини сабзавот билан таъминлаш проблемаси ҳал этилган.

Суғориш Ставрополь ўлкасидаги Ногай дашти каби азалий унумсиз ерларнинг қиёфасини ҳам ўзгартириб юборди, деса бўлади. Ўртоқ Н. Д. Терешченко раҳбарлик қилаётган «Путь к коммунизму» колхозида суғориш системаси яратилгандан кейин кўп йиллик ўтлар ва силосбоп экинлар ҳосилдорлиги 128 центнер озуқа бирлигига етди, ваҳолонки илгари атиги 5 центнер озуқа бирлигини ташкил этар эди. Донли экинлар ҳосилдорлиги уч баравар кўпайди. Мелиорация мана шундай ғоят катта имкониятларга эга!

Ўртоқлар! Ерларни яхшилашнинг умумдавлат программасини амалга ошира бориб, капитал маблағ сарфлаш ва маҳсулот етиштириш соҳасида қайси бирини устун қўйишни тўғри танлаб олиш жуда муҳимдир. Янги планда қишлоқ хўжалигининг дон ва ем-хашакни кўпайтириш каби энг муҳим проблемаларини ҳал этишга афзаллик берилади. Сабзавоткорликни суғоришга ўтказиш ниҳоясига етказилиши ҳам муҳимдир.

Проблеманинг территориал жиҳатига келганда шуни айтиш кераккки, суғоришга доир энг кўп ҳажмдаги ишларни бажариб тўла асос билан мамлакат жануби сари бормоқдамиз. Жанубда ерлар яхши, иссиқлик етарли, меҳнат ресурслари мавжуд, бошқача сўзлар билан айтганда энг кўп самарага тезроқ эришилади. Ноқоратупроқ зонадаги мелиорация ишлари давом эттирилади, бу эса шу зонанинг қиёфасини ўзгартиришда муҳим роль ўйнайди.

Мелиорацияни кенг кўламда авж олдиришга кириша туриб, аввало суғориладиган ва захи қочирилган ерлардан фойдаланиш самарадорлигини тубдан ошириш тўғрисида ғамхўрлик қилиш лозим.

Мамлакатда ҳозирча суғориладиган экин майдонларининг атиги учдан бир қисмида лойиҳада белгиланган ҳосилдорликка эришилаётганлиги кечириб бўлмайдиган ҳолдир. Белоруссия, Молдавияда, Россия Федерациясининг деярли ҳар икки областидан бирида яхшиланган ерлар унумдорлиги кўп йиллар мобайнида оширилмаяпти. Масалан, Ростов областида суғориладиган ерлардан Қрим областига қараганда деярли бир ярим баравар кам дон, ем-хашак ва бошқа маҳсулот олмоқдалар. Ҳолбуки, уларнинг дашт районларидаги табиий шароитлари тахминан бир хил.

Сув хўжалиги қурилиши баъзида узоқ йил хизмат қилишини ва мелиорация системалари юксак самара беришини ҳисобга олмай сифатсиз ва нокомплекс олиб борилаётганлигидан ҳам биз қаноат ҳосил қила олмаймиз. Бир қанча областларда мелиорация системаларидан фойдаланиш ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Кам чиқим қилиб, далаларнинг ҳолатини анча яхшилаш имконини берадиган энг оддий мелиорация ишларини ўтказиш асоссиз равишда орқага суриб қўйилмоқда. Тўғрисини айтсам, кўпгина регионларда сув ресурслари хўжасизлик билан сарфланмоқда.

Баъзи ўртоқлар буларнинг ҳаммасини қандай сабаблар билан изоҳламасинлар, омилкор хўжайинлар ишни бундай юритишлари керак эмас.

Министрлардан Васильев, Месяц ва Козлов ўртоқлар иш учун зарарли тарқоқликка, кўпинча эса ишдаги маҳкамачиликка қатъиян барҳам беришлари лозим. Сув хўжалиги қурилишини ташкил этиш ва ерлардан фойдаланиш соҳасидаги вазифаларни биргаликда куч-ғайрат сарфлаб, ишчанлик ва мақбул тарзда, партия ва ҳукумат олдидаги масъулиятни юксак даражада ҳис этиб бажариш керак.

Район агросаноат бирлашмалари, марказдаги ва жойлардаги барча қишлоқ хўжалик органлари шу проблемаларни ҳал этишга конкрет равишда қатъият билан киришишлари лозим.

Шундай бир масалани алоҳида айтиб ўтишни истардим. Мелиорациянинг бутун цикли бўйича ишларни ўтказишда — объектни танлашдан бошлаб лойиҳада белгиланган ҳосилдорликка эришгунга қадар албатта унга комплекс равишда ёндошиш зарур. Сув хўжалиги қурилиши, ерларни ўзлаштириш, ана шу майдонлардаги хўжаликларни ташкил этиш проблемаларини ҳал қилиш аввал бошданоқ бир-бири билан боғлаб олиб борилиши керак. Суғориладиган ва захи қочирилган ерларга талаб этиладиган нарсаларнинг ҳаммаси: ўғит, техника, экинларни ҳимоя қилишнинг химиявий воситалари, шу жумладан, системалардан фойдаланиш учун бошқа барча моддий-техника ресурслари бекамикўст етказиб берилиши лозим. Дарҳақиқат, ўртоқлар, биз мелиорацияга халқнинг жуда кўп пулини сарфламоқдамиз ва мелиорацияга жуда катта умид боғламоқдамиз. Шу боисдан бошқарувнинг бирон бир поғонасидаги хатолар сабабли энг яхши натижаларга эришиш имкониятини барбод этишга йўл қўймаслик керак.

СССР Госплани, министрликлар ва идоралар ўн иккинчи беш йиллик асосий йўналишларини ишлаб чиқиш чоғида ҳозирги пайтда мелиорация ва қишлоқ хўжалик машинасозлигига, минерал ўғит ва зарур химиявий маҳсулот ишлаб чиқаришга нисбатан янги талабларни ҳисобга олишлари лозим.

Маҳаллий органларга кўп нарса боғлиқ бўлади. Мелиорациянинг биринчи навбатдаги объектларини танлашга реалистик, вазминлик билан ёндашиш керак. Иқтисодий жиҳатдан заиф хўжаликларга алоҳида ёндашиш лозим. Бундай хўжаликларни инженерлик мелиорация системаси бўлган ерлардан фойдаланишга барвақт тайёрлаш даркор. Уларни кадрлар билан мустаҳкамлаш, ишлаб чиқариш базасини вужудга келтириш, деҳқончилик маданиятини ошириш зарур.

Биз колхоз ва совхозлар уларга кимдир келиб ишларни бошлашини сусткашлик билан кутиб турмайдилар, деб умид боғлашга ҳам ҳақлимиз. Колхоз ва совхозлар ташаббус кўрсатишлари, ички имкониятлардан фойдаланишлари, ўз ерларини мелиорациялашга доир ишларни сув хўжалиги ташкилотлари билан биргаликда амалга ошириш учун ўзларининг куч ва маблағларини жалб этишлари керак.

(Давоми иккинчи бетда).

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ К. У. ЧЕРНЕНКОнинг КПСС Марказий Комитети Пленумида сўзлаган нутқи

(Боши биринчи бетда).

Табиий озуқа майдонларини тартибга келтириш кечиктириб бўлмайдиган ишдир. Маълумки, бундай озуқа майдонлари ғоят катта. Ўртоқлар, айтишим мумкинки, ана шу табиий озуқанинг аслида битмас-туганмас манбаи резервлари ниҳоятда бебаҳодир. Барча ўтлоқлар ва яйловларнинг маҳсулдорлигини ошириш учун ҳеч кечиктирмай, бутун куч ва зўр қатъият билан киришиш лозим.

Бугун муҳокама қилинаётган масала муносабати билан экология проблемалари ҳақида гапирмай ўтиб бўлмайди. Биз кенг миқёсда мелиорация ўтказар эканмиз, бирон-бир тарзда табиатга дахл қиламиз. Жуда эҳтиёткорлик билан иш тутиш, ернинг қиёфасини ўзгартирганда унга зарар етказиш бир ёқда турсин, уни яхшилаш, унинг саховатини ошириш, табиатнинг имкониятларини кўпайтириш керак. Биз ҳаммамиз бугунги кун вазифаларинигина эмас, шу билан бирга эртанги кун манфаатларини ўйлаб яшашимиз, пухта ўйламай, палапартиш қарорлар қабул қилинишига йўл қўймаслигимиз лозим. Шу ерда К. Маркснинг ердан фойдаланувчи одамлар яхши оила бошлиқлари каби иш тутиб, уни келажак авлодларга яхшироқ ҳолда қолдиришлари керак, деган гапини эслатиб ўтиш ўринлидир.

Шу мавриддан фойдаланиб, қуйидагиларни айтиб ўтмоқчиман. Ўрмон табиатнинг буюк бойлигидир. У сув ва ер ресурсларини сақлашда, атроф-муҳитни яхшилашда, дадил айтиш мумкинки, ер юзидаги бутун турмушни соғломлаштиришда жуда катта роль ўйнайди. Ўрмонлар маҳсулотининг мамлакат экономикаси учун аҳамияти зўр. Ўрмонга ҳам худди ерга бўлганидек эҳтиёткорлик билан муносабатда бўлиш керак.

Баъзи ўлка ва область комитетлари секретарларининг менга айтишларича, ўрмон ихотазорлари бор жойларда, жарликлар ва қумлоқ ерлар кўкатлар билан ихоталанган жойларда далалар гармселдан, шамол ва сув таъсиридан нурашдан камроқ зарар кўрар экан. Чамаси, бу ўринда бирон масала бор ва шу масала билан жиддий шуғулланиш зарур. Бу гап ўрмон хом ашёси ресурсларидан самарали фойдаланишга ҳам, ўрмонларни қайта тиклашга ҳам, уларни илдам суръатлар билан такрор кўпайтиришга ҳам тааллуқлидир. Бу ҳақда чуқурроқ ўйлаб кўриш ва, эҳтимолки, баъзи бир нуқтаи-назарларни ўзгартириш лозим.

Кун тартибида турган масалалар муносабати билан сизларга айтмоқчи бўлган мулоҳазаларим мана шулардан иборат.

Ўртоқлар! Партиямиз ўзининг навбатдаги XXVII съездига амалий равишда ҳозирлик кўриш даврига кирди. Ҳозир Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси КПССнинг янги таҳрирдаги Программасини тайёрлашга алоҳида эътибор бераётганини Ёзувчилар союзи правлениесининг юбилей пленумида айтиб ўтган эдим. Айни вақтда партия Уставига киритилиши эҳтимол бўлган ўзгаришлар тўғрисидаги таклифлар ишлаб чиқилмоқда. Биз мана шу энг муҳим ҳужжатларнинг узвий бирлигини таъминлашимиз жуда муҳим.

Янги таҳрирдаги Программа каби Уставда ҳам КПССнинг сиёсий йўлидан келиб чиқадиган партия иччи турмушининг ташкил этилишига, унинг ҳар бир бўғини фаолиятининг услуби ва методларига, коммунистларнинг иши ва хулқ-атворига, уларнинг активлиги, масъулияти ва интизомига нисбатан қўядиган юксак талаблар акс эттирилиши керак.

Ўн иккинчи беш йиллик ва истиқбол планларини ишлаб чиқиш, уларда партиянинг шу аср охиригача мўлжалланган иқтисодий стратегиясини мужассамлаштириш ва ойдинлаштириб бериш — съездга тайёргарлик ишларининг ажралмас таркибий қисмидир.

Бу планларнинг асосий мақсади равшан. Бу мақсад совет кишиларининг тобора салмоқли меҳнат натижаларига таяниб, халқ фаровонлигини сифат жиҳатидан янги босқичга кўтаришдан, халқимизнинг моддий ва маънавий турмуш даражасини анча оширишдан иборат.

Партия социал-иқтисодий тараққиётнинг янги марраларига эришишнинг энг асосий йўлларини аниқ белгилаб қўйди. Бу — ижтимоий ишлаб чиқаришни жадал ривожлантириш, интенсив ўсиш омилларидан максимал фойдаланиш йўлларидир. Биз ўн иккинчи беш йилликнинг ўзидаёқ халқ хўжалигининг самарадорлигини оширишда туб бурилишга эришишимиз лозим.

Фан-техника тараққиёти асосидагина экономикани интенсивлаш йўлига ўтказишга эришиш мумкин. Меҳнат унумдорлигини ҳамма жойда кескин оширишга ва маҳсулот сифатини яхшилашга интилиш керак. Барча тармоқларда иқтисодий тежашни кучайтириш, бошқарувни ва хўжалик-механизмини такомиллаштиришни сабот билан давом эттириш ҳам муҳимдир.

Юксак суръатлар, ишлаб чиқаришнинг самарадорлиги, маҳсулотнинг яхши сифатли бўлиши — мана шуларнинг ҳаммаси ҳар бир тармоқ, ҳар бир корхона ишининг мажбурий қоидаси, таъбир жоиз бўлса ҳар бир ходим меҳнатининг нормаси бўлиб қолиши керак. Бу соҳада ҳеч қандай истисно бўлиши мумкин эмас.

Ҳозир мана шу принципиал йўл-йўриқларни партия иқтисодий сиёсатини рўёбга чиқаришнинг асосий қуроли бўлмиш давлат планларининг топшириқлари ва кўрсаткичларида аниқ-равшан ифодалаб бериш айниқса муҳимдир.

Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси истиқбол планлари устидаги ишнинг дастлабки якунларини кўриб чиқди. Ишлаб чиқаришни ривожлантириш, унинг самарадорлигини ошириш, халқнинг турмуш даражасини ўстириш юзасидан янада юксак, тиғиз план топшириқларини кўзда тутиш вазифаси қўйилди. Ҳозир Госпланда, министрлик ва идораларда, республикалар ва областларда, корхоналарда планларимизни максимал пировард натижаларга эришишга янада кўпроқ мослаб тузиш учун резервларни сафарбар этиш иши қизғин тус олган.

Масалан, Электр техника саноати министрлиги планда беш йил мобайнида маҳсулотни 35 процент даражасида кўпайтиришни кўзда тутиш имкониятини топди. Бу — СССР Госпланининг шу министрлик бўйича белгилаган дастлабки режаларидан юқоридир.

Владимир область партия ташкилоти ишга ижодий ёндашди. Қўшимча резервларни қидириб топиш саноат ишлаб чиқаришини ўстиришнинг илгари белгиланган кўрсаткични 1,3 баравар кўпайтириш имконини берди.

Яқинда Марказий Комитет экономика самарадорлигини ошириш юзасидан Ленинград область партия комитети ўтказаётган ишни маъқуллаганлиги ўзларингизга маълум. Бу соҳада Москва, Украина, Қозоғистон, Грузияда ва бошқа регионларда кўп иш қилинмоқда. Бундай ишни ҳар бир республика, областда, барча министрликларда, ҳар бир корхонада активроқ ўтказиш лозим, деб ўйлайман.

Партия съездга тайёргарлик кўрар экан, меҳнаткашларнинг куч-ғайратларини шу йилги ва умуман беш йиллик планларини муваффақиятли тугаллашга қаратмоқда. Бу йилнинг якунлари чакки бўлмайди, деб ҳозирнинг ўзида айтиш мумкин. Халқ хўжалиги иш суръатларини муттасил кучайтирмоқда, сифат кўрсаткичлари яхшиланмоқда, совет кишиларининг турмуш даражаси ҳам ошмоқда.

Аммо биз камчиликларни ҳам равшан кўриб турибмиз. Бир талай корхона ва хўжаликлар, бир қанча тармоқлар ўз имкониятларидан пастроқ даражада ишламоқдалар, план ва мажбуриятларни бажармаяптилар. Ҳали вақт бор. Беш йиллик тугашигача қолган бир йилдан кўпроқ муддат ичида кўп ишларни тўғрилаб олса бўлади. Ишлаб чиқаришда зўр ғайрат ва қатъият билан тартиб ўрнатиш, уюшқоқликни ошириш, айниқса қолоқ участкаларда план ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш керак.

Қишлоқ хўжалик йилини тугаллаш ва келгуси йил ҳосилига ҳозирлик кўриш ҳақида бир неча оғиз сўз айтмоқчиман. Об-ҳаво шароитлари оқибатида бир қанча районлардаги экинлар нобуд бўлди, шунинг натижасида анчагина дон олинмай қолади. Чорвачиликни ем-хашак билан таъминлашда бирмунча тиғизлик вужудга келди. Ҳамма жойда қишлоқ меҳнатчилари рўй берган қийинчиликларни бартараф этиш устида шаҳарликларнинг актив иштироки билан фидокорона ишламоқдалар. КПСС Марказий Комитети бу куч-ғайратларни юксак баҳолайди.

Ҳозир чорва қишлови муваффақиятли ўтказилишини таъминлаш, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашда асло пасайишга йўл қўймаслик учун ҳамма имкониятлардан фойдаланиш жуда муҳимдир. Кўкламги дала ишларига жамики тайёргарликни юқори даражада ўтказиш лозим.

Хуллас, шу йилнинг қолган ойларида ва беш йилликнинг тугалловчи йилида ҳаммамиз зарбдорчасига, бутун кучни сарфлаб меҳнат қилишимиз, янги беш йилликни дадил бошлаш учун пухта замин яратиб қўйишимиз лозим.

Ўртоқлар! Бугун Марказий Комитет Пленуми ерларнинг унумдорлигини ошириш соҳасидаги катта бунёдкорлик ишлари планини муҳокама қилади. Бу планнинг амалга оширилишини партия яқин йиллардаги зарбдор йўналиш деб ҳисоблайди.

Пленум қатнашчилари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарорлари билан танишиб чиққанлар, бу қарорларда мелиорациялаш программаси конкретлаштирилган. Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси номидан иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг, ўлка ва область партия комитетларининг биринчи секретарларига мурожаат этиб, шу қарорларнинг бажарилишини қатъий партиявий контроллик остига олишни сўрайман.

Муваффақият ўртага қўйилаётган вазифаларнинг сиёсий моҳиятини ҳар бир меҳнатчи, ҳар бир коллектив тушуниб олишига, ҳамма участкалардаги ишнинг ташкил этилишига боғлиқ. Партия ташкилотларининг ташкилотчилик ва сиёсий ишини, совет ва хўжалик органларининг фаолиятини мана шунга қаратиш лозим.

Ҳар бир республика ва областда, ҳар бир районда белгиланган тадбирларни рўёбга чиқаришнинг маҳаллий ишлаб чиқариш ва табиий-иқлим шароитларини эътиборга олиб аниқ планини белгилаш ва амалга ошириш керак. Бу ўринда ижодий ёндашиш, моҳирона омилкорлик, ишчанлик кўрсатиш одат бўлиб қолган, аммо эскирган стандартлардан воз кечиш айниқса, муҳим. Юқори малакали мелиораторлар, агрономлар ва бошқа қишлоқ хўжалик мутахассисларни тайёрлашни яхшилаш иши биринчи ўринга қўйилиши лозим. Мелиорация соҳасидаги ишларни самарали ўтказиш ва ҳолати яхшиланган ерларда хўжалик юритиш натижалари учун масъулиятни кучайтириши керак.

Янги вазифалар муносабати билан колхоз ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотларига, қишлоқ район партия комитетларига нисбатан қўйиладиган талаблар ҳам ошади. Улар одамлар билан тарбиявий ишни кучайтиришлари, қишлоқ меҳнат турмушининг ҳамма бўғинларида уюшқоқлик ва тартибни оширишга интилишлари, ҳар бир меҳнатчининг топширилган участкасидаги иш учун юксак масъулият туйғусини ривожлантиришлари лозим.

Идеология фронтининг ходимлари, оммавий ахборот воситалари кўп иш қилишлари керак. Уларнинг бевосита вазифаси қишлоқда партия ўтказаётган ишларни диққат марказида тутишдан, қишлоқ меҳнаткашларининг ишини батафсил ёритиб боришдан уларнинг меҳнати, обрў-эътиборини кўтаришдан иборат.

Партия мелиорациялаш программасини комсомолимиз астойдил маъқуллаб, қўллаб-қувватлайди, деб умид қилади. Миллион-миллион гектар обод қилинган ерларни совет кишиси хизматига қўйиш — шонли ёшларимизнинг завқ-шавқли иши бўлиб, бу иш уларни меҳнатда чиниқтиради.

КПСС Марказий Комитети ерларни мелиорациялашни ривожлантиришнинг узоқ муддатли программасини бажариш умумхалқ иши бўлиб қолади, деб ишонч билдиради. Бу эса юксак даражада ривожланган ва барқарор қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини барпо этишда янги катта қадам қўйиш, бутун совет экономикасини янада юқори поғонага кўтариш имконини беради.

(Нутқ зўр эътибор билан тингланди ва давомли қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

ИЖОДКОРЛАР ҲАМИША ИЗЛАНИШДА

— Ёш коммунистларни ғоявий чиниқтириш ҳамиша партия ташкилотларининг диққат марказида бўлиб келган, — дея гапини давом эттирди Улуғ Ватан уруши ветерани, рассом Борис Васильевич Котлов. — Лекин бизнинг ташкилотимизда ёш коммунистларнинг роли сезиларли эмас. Ҳисобот даври мобайнида партия йиғилишларида ўзларига берилган партия топшириқларини қай даражада бажарганлиги, нималарга қизиқиб, қандай ижодий режалар билан яшаётганликлари тўғрисида бирор марта ҳам уларнинг ахборотлари тингланмади. Докладда бу муҳим масала бўйича юзаки фикрлар айтиш билан чекланилди. Мана бугун ҳам 13 нафар ёш коммунистнинг йиғилишда қатнашаётганлиги мутлақо сезилмаётир. Биз қариялар келажагимиз бўлган ёшларнинг фикрини тинглашни истаймиз!

Ўзбекистон ССР Рассомлар союзи правлениеси бошланғич партия ташкилотининг ҳисобот-сайлов йиғилиши Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорларидан келиб чиққан ҳолда мана шундай ошкора, принципиал танқид ва ўз-ўзини танқид руҳида ўтди. Йиғилишда сўзга чиққан Рассомлар союзи правлениесининг секретари Неля Кенжабоевна Азизова ҳам ёш коммунистлар активлигини оширишга партия ташкилоти масъулиятсизлик билан муносабатда бўлаётганлиги, оммавий-сиёсий ва ташкилий ишлар бўшаштириб юборилганлигини таъкидлаб ўтди. Рассом Бахтиёр Бобоев ва рассомлар союзи правлениеси фондининг директори Рашид Аҳмедовлар ҳам ёш коммунистлар билан ишлашда йўл қўйилаётган хато ва камчиликлар тўғрисида далил-фактларга асосланиб, танқидий фикр билдиришди.

Ҳисобот даврида қилинган ишларга тўхталиб, докладчи — правление партия ташкилоти секретарининг ўринбосари Ҳ. Ҳусниддинхўжаев ютуқлар тўғрисида узоқ гапирди. Бироқ йўл қўйилган хато ва нуқсонларга қисқача тўхталиб ўтди. Лекин, партия ташкилоти бу нуқсонларнинг олдини олиш учун қандай ишлар олиб борилаётгани ҳақида умумий мулоҳазалар билан чекланди холос. Нотиқлар билдирган фикрлардан маълум бўлдики, ҳақиқатдан ҳам идеология, сиёсий тарбиявий ишларни олиб бориш, коммунистларга топширилган ишнинг пировард натижасини назорат қилиш бўшаштириб юборилган.

Қачонки партия ташкилоти жанговар иш олиб борар экан, коммунистларнинг авангардлиги таъминланади, ёки, аксинча, партия ташкилоти ҳар бир коммунистнинг юксак сиёсий онглилиги ва ижтимоий активлиги билан кучлидир. Партия ташкилоти оммавий-сиёсий, ташкилий ва тарбиявий ишларнинг ўзаги вазифасини бажариб, оммани илҳомлантирувчи куч бўлсагина коммунистларнинг активлигини таъминлай олади. Тўғри, республикамиз Рассомлар союзи правлениесининг эришган ютуқлари диққатга сазовор. Бунда, албатта, партия ташкилотининг ҳам ҳиссаси катта. Лекин Тошкент халқаро аҳамиятга молик фестиваллар, санъат кўргазмалари, маданият кунлари сингари тадбирларни ўтказиш марказига айланиб бораётгани ўз навбатида тасвирий санъат усталари зиммасидаги масъулиятни янада оширишни талаб этади. Шунинг учун ҳам бугунги ҳисобот-сайлов йиғилиши эришилган ютуқлар билан чекланиб қолмасдан, мавжуд имконият ва резервлардан тўла фойдаланиб, янгидан янги ютуқларни қўлга киритиш мақсадида йўл қўйилган камчиликларга қатъий муросасизлик руҳида ўтди.

— Кейинги пайтда ташкилий ишлар сезиларли даражада оқсаяпти, — деди союз правлениеси раиси Жавлон Умарбеков. — Н. Қўзибоев раислигидаги рассомлар бўлими айби билан 1960 йилда Тошкент театр ва рассомчилик институтини битирган 9 нафар истеъдодли ёшнинг ҳамда Қ. Башаров раислигидаги графика бўлими бир группа рассомларининг ижодий кўргазмалари шу бўлимларнинг масъулиятсизлиги туфайли ўтказилмади. Республика Рассомлар союзи область бўлимларига самарали раҳбарлик қилолмаётганлиги сабабли Самарқанд, Нукус сингари шаҳарларнинг рассомлари орасида носоғлом маънавий муҳит кучайиб кетди. Ташкилий ишларни сусайтириб юборганимиз айниқса шаҳримизда куни кеча якунланган ҳайкалтарошлик бўйича ўтказилган халқаро симпозиумда яққол сезилиб қолди. Союз правлениеси ва рассомчилик фонди бу симпозиумга пухта ҳозирлик кўрмаганлиги оқибатида кўп ташкилий ишларни симпозиум давомида олиб боришга тўғри келди. Бу камчиликлар рассомчилик фонди директори ўринбосари Н. Ҳасановнинг ўзига топширилган вазифага масъулиятсизлик билан муносабатда бўлганлиги оқибатида юз берди. Яна шу киши ва В. Бурмакин, Ҳ. Ҳусниддинхўжаевлар айби билан ижодий база бўлган «Оқтош» массиви рассомларнинг ишлаши ва дам олиши учун, умуман, уларни қабул қилиш учун тайёрланмай қолди. Бизда мавжуд барча хато ва камчиликларнинг олдини олиш учун имконият йўқ эдими? Албатта, бор эди. Лекин биз улардан фойдаланиш ўрнига эришилган ютуқлар билан ўралашиб қолдик. Эндиликда бу камчиликларни ёдда тутиб, республикамиз ва мамлакатимиз олдида турган буюк саналарга пухта ҳозирлик кўришимиз учун танқидий фикрлардан оқилона хулосалар чиқаришимиз лозим.

Сўзга чиққан ўндан зиёд коммунист мавжуд нуқсонлар тўғрисида рўй-рост, ленинча принципиаллик билан фикр юритиб, ҳар бири ўзини ташвишлантираётган масалалар тўғрисида тўхталди.

Рассомлар союзи правлениеси партия ташкилоти ҳисобот даврида идеологик, оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларни амалга оширишда муайян ютуқларга ҳам эришди. Назарий семинар машғулоти мунтазам ўтказиб турилди. Семинар машғулотларини олиб бораётган В. Рудин 34 нафар тингловчини ғоявий-сиёсий жиҳатдан чиниқтириб бормоқда. Ёш рассомларнинг ижодий-сиёсий малакасини ошириш борасида «Илҳом» клуби актив фаолият кўрсатмоқда. Бу клуб талантли ёшларни етиштириб чиқаришда муҳим аҳамиятга эга бўлаётир.

Сўнгги бир йилда Ўзбекистон рассомлари давр руҳини полотноларда акс эттириш борасида бир қатор ютуқларни қўлга киритдилар. Ҳисобот даврида республика, Иттифоқ ва халқаро миқёсида ўтказилган 21 ижодий кўргазмада уларнинг янги-янги асарлари намойиш қилинди.

Бу даврда Ўзбекистон ССР Рассомлар союзининг иккита пленуми бўлиб ўтди. Ҳиндистон, Германия Демократик Республикаси ва Германия Федератив Республикасидан келган делегациялар қабул қилинди. Республикада биринчи марта рассом-акварелчилар группаси иш бошлади. Ўзбекистон рассомлари асарларининг республикамиз 60 йиллигига бағишланган кўргазмаси Москванинг марказий кўргазма залида бир ой давомида намойиш қилинди. Бу кўргазмага республикамиз санъат усталарининг рассомчилик, ҳайкалтарошлик, плакат, графика ва халқ амалий санъати асарларидан намуналар қўйилди. Бу полотнолар республикамизнинг Улуғ Октябрь социалистик революциясидан то ҳозирги кунга қадар бўлган ҳаётини акс эттиргани билан ҳамманинг диққатини тортди. Рассомлардан Татевосян, Тансиқбоев, Елизаров, Умарбеков, Юсупов, Мирзаевлар яратган асарлар кўргазма қатнашчиларида айниқса катта таассурот қолдирди.

Ҳисобот-сайлов йиғилишида мана шу ютуқлар уларнинг омиллари чуқур таҳлил этилиб, бу муваффақиятларни янада мустаҳкамлашнинг истиқболлари ҳақида фикр юритилди. Бадиий фонд корхонаси коллективи ишлаб чиқариш план ва топшириқларини ортиғи билан уддалади. Йиллик план 116 процент адо этилиб, 9 миллион 648 минг сўмлик иш бажарилди. Ишлаб чиқилган маҳсулотни реализация қилиш эса 112 процент бажарилди. Бир йилда 1 миллион 171 минг сўм соф фойда олинди. Коммунистлар етакчилигида амалий санъат ва халқ санъати усталари метрополитеннинг ишга тушириладиган станцияларида, янги телестудиясида безаш ишларини олиб боришяпти.

Партия ташкилоти атрофига бириккан 42 нафар коммунист КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненко совет ёзувчилари биринчи Бутуниттифоқ съездининг 50 йиллигига бағишланган тантаналар чоғида сўзлаган нутқида: «...Ижодий союзларда ишлайдиган коммунистлар — шу союзнинг сиёсий ўзаги, жипслаштирувчи кучидир. Улар санъаткорлар муҳитида партиявий руҳни изчиллик билан қарор топтиришлари..., ижодкор ёшларнинг камол топишида ёрдам беришлари керак», деб кўрсатди. Бу фикр барча нотиқлар нутқларидан, йиғилиш қароридан қизил ип бўлиб ўтди.

Коммунистлар барча ютуқ ва камчиликлар ҳақида юз-хотир қилмай, очиқчасига фикр юритдилар. Сўзга чиққанлар Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 60 йиллиги ҳамда совет халқининг Улуғ Ватан урушида қозонган ғалабасининг 40 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ижодий куч-ғайратларни янада жўш урдириш ҳақида гапирдилар. Ҳисобот-сайлов йиғилиши коммунистлар ва умуман барча рассомларни партия қарорларини амалга ошириш учун курашда ташаббус ва авангардлик кўрсатишга даъват этди.

Ҳ. МАДАТОВ,
Москва давлат университетининг дипломанти.

ТЮМЕНЬ ЙЎЛЛАРИДА

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 60 йиллиги арафасида «Узтюмендорстрой» тресги бунёдкорлари ажойиб меҳнат ғалабаси қучдилар. Улар белгиланган муддатдан уч ой олдин 50 километр узунликдаги автомобиль йўлини фойдаланишга топширишди. Айни кунларда ана шу бетон трасса бўйлаб катта Тайга бағридаги янги нефть конларига турли хил юклар ташилмоқда. Республикамиз вакиллари бу ерда 1980 йил баҳоридан буён иш олиб бормоқдалар. Ана шу муддат ичида йўлсозлар 150 километрдан ортиқ магистрал йўлни қуриб битказишди.

Суратларда: (юқоридан) 2-йўл қурилиш бошқармасининг илғор ҳайдовчиси Валерий Ходирев; Тайга аҳоли пунктларига янги электр линияси тортилмоқда; йўлсозлар учун қурилган янги уй-жой.

А. Усмонов фотолари. (ЎзТАГ).

МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИДА

ЧЕВАРЛАР СОВҒАСИ

Бухоро зардўзлик фабрикасининг чевар ишчилари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг олтмиш йиллик юбилейига қизғин ҳозирлик кўрмоқдалар. Корхонанинг кўпчилик илғор ишчилари юбилей шарафига олган шахсий мажбуриятларини бажариб қўйдилар. Улар тайёрлаган маҳсулотларнинг асосий қисми давлат Сифат белгиси билан тамғаланди.

Бундан ташқари фабриканинг бир гуруҳ пешқадамларидан Зебо Обидова, Бибиш Султонова, Шамсия Ғаниеваларнинг ташаббуси билан республика тўйига атаб чиройли панно тайёрланди. Бу панно кумуш ва тилларанг иплар билан тикилди.

— Бизнинг бу совғамиз, — дейди илғор ишчи Зебо Обидова, — Ўзбекистон ССР халқ рассоми, икки марта Меҳнат Қизил Байроқ орденли Муяссар Темирова ғояси асосида вужудга келди. Бу бизнинг юбилейга қўшимча совғамиздир.

СИФАТ БЕЛГИСИ БИЛАН

Андижон трикотаж фабрикасининг кўпгина маҳсулотлари кейинги пайтларда давлат Сифат белгиси билан чиқарилаётир. Шунинг учун ҳам унинг кўпчилик буюмлари харидоргир бўлиб қолди. Яқинда бу маҳсулотлар қаторига яна беш хили қўшилди. Ип газламадан тикилган эркаклар, аёллар, болалар ички кийимларига Сифат белгиси қўйилди.

Корхона коллективи юқори сифат билан тайёрланаётган маҳсулотларни янада кўплаб ишлаб чиқариш учун астойдил жонбозлик кўрсатмоқда. Чунончи, юбилей йилида сифат белгили маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтириб, унинг миқдорини 3,5 миллион сўмликка етказишга сўз беришган.

БИНОКОРЛАР АҲДИ

«Главташкентстрой» 2-трестининг Х. Синикиди бошчилик қилаётган участка коллективи сўнгги пайтларда нуқул графикдан ўзиб ишлаяпти. Чунончи, кейинги йили фойдаланишга топширилиши лозим бўлган қатор объектлар шу йилнинг ўзида битказилмоқда. Масалан, республика пойтахтида барпо этилаётган 9 қаватли ётоқхона биноси ҳам бу йил ишга тушириладиган бўлди.

Бинокорлар бундай ютуқларни меҳнат унумдорлигини ошириш, резервлардан унумли фойдаланиш туфайли қўлга киритмоқдалар. Бинобарин, йил бошидан буён меҳнат унумдорлиги уч процент ошди. Бундан ташқари, қурувчилар бир қанча турдош касбларни мукаммал эгаллаб олишган. Бу эса барча бинокорлик ишларининг бир маромда боришини таъминламоқда.

ХОСИЛ-84

ТЕРИМДА ҲАР БИР КУН, ҲАР БИР СОАТ ҒАНИМАТ

МАТБУОТ МАРКАЗИ хабар қилади

СУРХОНДАРЁ

Ленин йўли райони дала гвардиячилари машина терими планини бажардилар. «Зангори кема»лар бункеридан 37 минг тонна «оқ олтин» тўкилди. Меҳнат муваффақиятига Будённий номли, Охунбобоев номли, Ленин номли колхозларнинг механик-ҳайдовчилари катта ҳисса қўшдилар. Илғор механизаторлардан Хўжамқул Рустамов, Роҳатой Шодиева, Йўлдош Алиев, Шайдулла Ҳазратов, Тошболта Раҳматиллаевлар ҳозирга қадар 200—220 тоннадан дурдона теришга эришдилар. Район суворийлари машинада терилган ялпи пахта хирмонини 45 минг тоннага етказишни кўзлашмоқда.

БУХОРО

Ғиждувон районидаги Калинин номли колхозининг Содиқ Латипов бошлиқ бригадаси теримчилари Собоҳат Акромова, Саодат Тўхтаева, Курсия Жумаевалар мавсум мобайнида 10 тоннадан «оқ олтин» териб, бригада хирмонига барака киритдилар. Чеварларнинг ғайрат-шижоати туфайли бригадада ҳар гектар ердан 50 центнердан хирмон кўтарилиб, йиллик план муваффақиятли адо этилди.

АНДИЖОН

Балиқчи районидаги Куйбишев номли колхоз аъзолари план бажарилганлиги ҳақида рапорт бердилар. Давлат омборларига 3630 тонна «оқ олтин» топширилди. Ҳосилдорлик 34,4 центнерни ташкил этди. Колхоз азаматлари қабул пунктларига яна 400 тонна хом ашё топшириш учун теримни қизғин давом эттиришмоқда.

Комсомолобод районидаги Мирзаахмедов номли совхоз заршунослари ҳам зафар маррасини эгалладилар. Давлатга топширилган 8550 тонна «оқ олтин»нинг 5030 тоннаси «пўлат этак»лардан тўкилди. Пахтакорларнинг аҳди ялпи хирмонни 11 минг тоннага етказишдан иборатдир.

САМАРҚАНД

Большевик районидаги Карл Маркс номли колхозининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Бойтўра Кўмаков бошлиқ бригадаси коллективи социалистик мажбурият ҳисобига пахта топшира бошлади. 110 гектар ернинг ҳар гектаридан 38 центнердан дурдона йиғиштириб олинди. Қабул пунктига 421 тонна «оқ олтин» жўнатилди. Пахтакорлар ўз имкониятларини чамалаб, ҳосилдорликни 60 центнерга етказишга аҳд қилдилар.

ХОРАЗМ

Гурлан районида яна икки хўжалик йиллик маррани эгаллади. «Коммунизм» колхозида 2000 гектар ернинг ҳар гектаридан 39,4 центнердан хирмон кўтарилиб, давлатга 7800 тонна «оқ олтин» топширилди. Хўжалик миришкорлари ҳосилдорликни 50 центнерга, ялпи хирмонни 10 минг тоннага етказиш учун курашмоқдалар.

«Коммуна» колхози заршунослари эса қабул пунктларига 6375 тонна хом ашё топширдилар. Ҳосилдорлик 39 центнерга етказилди. Колхоз аъзолари жами тайёрланадиган пахтани 8 минг тоннага етказишни кўзлашмоқда.

ТОШКЕНТ

Коммунистик районидаги «Ленинский путь» колхозининг Григорий Ким бошлиқ 4-участкаси пахтакорлари йиллик планни адо этдилар. Қабул пунктларига 887 тонна «оқ олтин» топширилди. Ҳосилдорлик 36,2 центнерга етди. Илғор механизаторлардан Абдурашид Усмонов, Юрий Ким, Эдуард Дю ўз агрегатлари бункеридан 112—130 тоннадан дурдона тўкишга муяссар бўлдилар. Участка коллективи ҳосилдорликни 43 центнерга, ялпи хирмонни 1050 тоннага етказишга сўз берди.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

Хўжайли район меҳнаткашлари давлатга пахта топшириш бўйича тўрт йиллик планни бажардилар. Она-Ватан хўжаликлардан 167 минг тонна «оқ олтин» қабул қилиб олди. Ленин номли, Ҳамза номли, Энгельс номли, «Коммунизм» колхозлари ва «Тошкент» совхози пахтакорлари муваффақиятга муносиб улуш қўшдилар.

Айни кунларда автоном республика далаларида 1700 та «зангори кема» ишлатилмоқда. Бу агрегатлар ёрдамида 22 октябрь куни 3626 тонна дурдона йиғиштириб олинди.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ. Бувайда райони пахтакорлари республикада биринчи бўлиб, пахта тайёрлаш планини бажардилар. Ватан хирмонига 40570 тонна юқори сифатли пахта етказиб берилди. Мана бир неча кундирки район «оқ олтин» ижодкорлари мажбурият ҳисобига пахта топширишмоқда. «Партия XX съезди» колхозининг III даражали Меҳнат Шуҳрати ордени нишондори Фотимахон Эргашева бошлиқ бригада аъзолари 41 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 40 центнердан дурдона териб олиб, муваффақиятга катта ҳисса қўшишди. Суратда: бригада етакчиси Фотима Эргашева (чапдан учинчи) коллектив аъзолари Озода Раҳимова, Ҳафиза Ҳусанова, Ҳожирахон Раҳимова, Гулмасой Бозорова ва Зуҳра Рустамова билан. Аҳил коллектив ғанимат дамлардан унумли фойдаланиб, терим графигини ошириб адо этаётир.

Ш. Алимов ва А. Кошкин фотоси. (ЎзТАГ).

ЧЎЛҚУВАРЛАР ОДИМИ

РЕПОРТАЖ

Биз «Оқолтин» совхозининг тўртинчи бўлимидаги Маъруф Ғойипов бошлиқ бригада пахтазорларидамиз. Пахта терими авжида. Ён дафтарига бир нималарни ёзаётган механизатор эътиборимизни тортди.

— Бу йигит 250 тонначи механизаторларимиздан — Усмонали Азизов. Кунига 7—8 тоннадан пахта термоқда. Унинг шу кунгача хирмонга тўккан «оқ олтин»и 160 тоннадан ошиб кетди,— деди совхоз директори Обиджон Акбаров. У сўзини давом этар экан, чаноқдаги пахта толаларини қўлига олиб, чигит санай бошлади.— Тўққиз дона чигит, бу йил «Тошкент-1» навининг ҳосили ҳар қачонгидан мўл бўлди. Чигит ҳам тўлишди, шунинг учун ҳам толанинг ғози яхши.

Инсоннинг қадами етган жой борки, гулзор, боғ-роғларга айланар экан. Комсомолободга келган ёшларнинг ҳам қадами қутлуғ бўлди. Дашту чакалакзорлар, қумликлардан иборат майдонлар пахтазору боғларга айланди. Республикамизнинг шонли 60 йиллик юбилейи нишонланадиган қутлуғ йилда хўжалик пахтакорлари она-Ватанга 3250 тонна «оқ олтин» топшириш иштиёқи билан меҳнат қилишмоқда.

Деҳқонлар, пахтакорлар билан суҳбатлашамиз. Уларнинг ҳар бири бу йил ҳосил кутилганидан ҳам мўл бўлганини қувонч билан таъкидлашади.

Жами ҳосилнинг 90 проценти машиналар ёрдамида териб олинади. Ҳозир далаларда ишлаётган 15 та «зангори кема» 5 та терим-транспорт отрядига бириктирилган. Куни-кеча машиналар ёрдамида 104 тонна пахта терилди. Бу ишда Усмонали Азизов, Расул Акбаров каби механизаторлар пешқадамлик қилишди. Техника шарофати билан кунлик кўрсаткич 2 процентдан ортиб кетди.

Совхозда бригада ва бўлимларнинг ғалаба рапортлари кундан кунга кўпайиб бормоқда. Ўндан ортиқ бригада ва Эргаш Турсунов, Жабарали Саидалиев бошлиқ бўлимларнинг заршунослари ўн биринчи беш йиллик тўртинчи йили планларини СССР Конституцияси кунигача бажардилар. Ҳозир мажбурият ҳисобига пахта топширишяпти.

Турғунбой Ёркинов, Шукрулло Мўминов етакчилик қилаётган бригадалар заршунослари йиллик планнинг 125—135 проценти миқдорида пахта топшириб, баракали хирмон кўтаришди. Ҳосилнинг сўнгги мисқолигача йиғиб-териб олиш учун қизғин кураш кетмоқда.

Совхозда Андижондаги пахтачилик институтидан келган 25 нафар студент-механизаторларнинг ёрдами катта бўлмоқда. Улар кунига 28—30 тонна пахта теришмоқда. Машина теримидан бўшаган майдонлардаги пахталарни териб олишда Ленинск шаҳар педагогика билим юрти, райондаги 24-СПТУнинг 800 дан зиёд ўқувчиси яқиндан ёрдам бермоқда.

Механизаторлар учун эса барча шарт-шароитлар муҳайё этилган. Йиғим-терим мавсумини муваффақиятли ўтказишда бригадалар, терим-транспорт отрядлари, механизаторлар ўртасида социалистик мусобақага катта аҳамият берилмоқда. Ҳар ўн кунда мусобақа якунланиб, ғолиблар моддий ва маънавий рағбатлантирилаётир.

Кечаги кунга қадар йиллик планнинг 95 процентидан ошириб ҳосил йиғиб олган «оқ олтин»ликларнинг аҳди қатъий. Улар йиллик планларини республика юбилейи кунигача адо этиш учун ҳаракат қилишмоқда.

Бу ўринда областда биринчи ўринда бораётган комсомолободлик чўлқуварлар ҳақида илиқ гапларни айтиш мумкин. Райондаги илғор хўжаликлардан ҳисобланган «Партия XXIV съезди», Ленин 100 йиллиги номли, «СССР 50 йиллиги» совхозлари пахтакорлари ҳам маррага яқинлашиб бормоқдалар. Районда 42 минг тонналик мажбуриятни бажариш учун кураш кенг авж олдирилмоқда.

Д. ҚИРҒИЗБОЕВ,
Комсомолобод райони.

ЁЗУВЧИ МИНБАРИ

ДАДИЛ ҚАДАМ

Султон АКБАРИЙ

ДЕҲҚОН ЮРАГИНИНГ қайнашларини, туғёнларини қай йўсин ифодалай? Нима десам, гапларим тўкилиб кетмайди? Нима қилсам, митти хатларим кўкларга ўрлайди?..

Мана, ўн беш кундирки, сирдарёлик пахтакорлар ғолибона ҳужумда давом этмоқда, Мирзачўл пахтачилиги довонлари забт этилмоқда.

Пахта учун кураш... Бунинг нимаси жанговар жасоратдан кам! Оммавий қаҳрамонлик туғилаётган табаррук замин — Сирдарё намунаси ибратона.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари октябрь ойининг биринчи ўн кунлиги якунларига кўра Сирдарё областига илк марта топширилди. Ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 28,01 процент ўсишини таъминлабди. Баракалла-е, қир келса қиялатган, сой келса думалатган марди майдон!

Пешдор районлардан Боёвутга ҳам кўчма Қизил байроқ тегди. Боёвутлик заршунослар ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 37,20 процент ўсишига эришдилар.

Мулоқотлар, ишлар ва ташвишлар...

Гулистон районидаги «Октябрь» колхози. Шермамат Ҳасанов бригадаси. Пахта майдони 100 гектар. Планни юз фоиз бажариш учун гектар бошига 36 центнердан хирмон кўтариши лозим. Ҳолбуки, Шермамат ака планни биринчи теримдаёқ 83,50 процентга етказибди. «Қайна хумчам, қайна!» деганларидек, ҳали бодроқ кўсакларга, бепоён оқликка қўл теккизилмаган каби. Чаноқлар олтин панжа. Момиқлар лўппи-лўппи.

Партком секретари Аҳмад Сералидзе жуда дилкаш экан. Дарвоқе, қизиқ бир ҳол: колхоз раиси — ўзбек, парткоми — озарбайжон, бош агрономи — қозоқ, бош зоотехниги — қирғиз. Колхоз Киров номидаги канал ёқасида, кичик бир заминда 18 миллатнинг бошини қовуштириб турган экан.

— Тунов кунги ёмғир бўлмасайди, —дейди бригадир, — планимиз ҳозир 100 бўлиб турарди. Ҳайрият, охири бахайр бўляпти. Сизлар Тошкентга етгунча изларингдан хушхабар учиб боради. Уч кун муҳлат бўлса бас.

Бригаданинг аҳди ва шаҳди, азми ва жазми — ҳосилдорликни камида 50—60 центнерга кўтариш.

Юқори ҳосил устаси Ғани Маҳмудов бригадаси. Пахтачиликдаги шавкати учун бир эмас, учта орден таққан: Ленин ордени, Меҳнат Қизил Байроқ, Октябрь революцияси ордени нишондори у. Бу йилги пахтасининг ҳам чўғи аъло.

ТОҒНИ БИР ОДАМ кўтармайди. Ариқни бир киши қазимайди. Мана, «Октябрь»нинг яловбардор суворийлари: Жамисар Расулов, Башорат Тўражонова, Холмат Қидиров, Азиза Абдуллаева. Мана, илғор теримчилари: Янглиш Алланазарова, Нозли Асанова, Сайёра Эминова, Матлуба Жўраева, Воҳида Абдуллаева, Зулфия Муродова.

Азиз газетхон, эҳтимол сиз ушбу сатрларни ўқиб турган чоғ хўжаликнинг раиси Ленин орденли Мамаҳузур Номозов зафар рапортига имзо чекса, не ажаб!

Ворошилов районидаги «Социализм» совхози. Партком Бақар Оспановнинг идорасига кирар-кирмасимизданоқ, изимиздан чайир бир йигит қадам ранжида қилиб, хона соҳибига тўйхат тутқазди.

«Бажардик!»

«Муборак бўлсин, Жумабой!»

Бақар Жумабойнинг елкасига мардонавор қоқиб қўйди. Кимдир: «Деҳқон ўғил яшасин, остига бахмал ташасин!», деб юборди.

Аён бўлишича, иккинчи бўлимнинг 5-бригадаси йиллик пахта топшириш планини 10 кун ичида ўринлатибди.

Бригадир Жумабой Умиров дейди:

— 83 гектар ернинг гектар бошига 28,8 ўрнига 30 центнердан хирмон кўтардик. Совринни биринчи теримдаёқ олиб кетдик. Ҳали 10 гектар пахтамизнинг тахи бузилгани йўқ. 40 центнерга чиқишимиз аниқ. Укаларим Усмонқул билан Холиқул — «зангори кема» дарғалари. Сингилларим Завра, Ўрозгул, Муҳаббат — чевар теримчилар.

«Укам Усмонқул» дегани сиз — газетхонларга яхши таниш, «Механизатор минбари» рубрикаси остида «Ягона мақсадни кўзлаб» сарлавҳали катта мақоласи босилиб чиққан совхоз механик-ҳайдовчиси Усмонқул Азимов шу йигит бўлади. «Ахир, машина терими — иш унуми-ку! — деб ёзганди у. — Султон Қоражонов, Мамадиёр Эрназаров, Геннадий Новицкий сингари жонкуяр механик-ҳайдовчиларимизнинг фидокорлиги билан пахта тайёрлаш суръати кучайтирилмоқда».

Ҳа, чиндан ҳам «Социализм»да суръат юксак. Бутун ҳосилнинг тақдири асосан «зангори кема»ларга, толмас механизаторлар меҳнатига боғлиқ. Буни чуқур ҳис этган Яхшибой, Холиқул, Ҳамдамжон сингари малакали механик-ҳайдовчилар ялпи ҳосилни қисқа вақт ичида сифатли йиғиштириб олишга бор кучларини сарфлашаётир. «Пўлат этак»лар деҳқон қаноти, мададкори. Шу имкониятдан тўлиқ фойдаланаётган Холбўта Раҳмонқулов бошлиқ 2-бўлим шоввозлари ҳар куни она-Ватанга 9—10 процент миқдорида «оқ олтин» етказиб беришаётир.

Областнинг қайси бир хўжалигида бўлманг, кўтаринки кайфият билан меҳнат қилаётган теримчи-ю ҳашарчиларни, «зангори кема» капитанларини кўрасиз. Боёвут районидаги Руцкий номли совхоз ишчилари табиатан вазмин, камсуқум. Ўн гапириб, улардан бир оғиз жавоб оласиз. Бир ҳисобдан қўли қўлига тегмай ишлаётган кишиларни гапга тутиш ҳам ноўрин.

Биз хўжалик пахтазорларига кириб борганимизда қош қорайиб қолган эди... Совхоз идорасида ҳеч ким йўқ. **Ҳамма — пахтазорда!** Хўжалик партия ташкилотининг секретари Мирзаҳамдам Ҳайдаровни пайкалда учратдик, у: «Модомики, ёзар бўлсангиз, бир далаларни айланайлик! Ёзса, ёзгулик қаҳрамонларимиз йўқ эмас», деди.

ДАЛАЛАРНИ бир айланиш... айтишга осон. Хўжаликнинг пахтазори салкам 3 минг гектар! Бундан ташқари 600 гектар боғ-роғ! Яна қанча ғаллазор-у, бедазор...

Шу куннинг қаҳрамонларини кўрай, совхоз далаларини бир айланиб чиқай, деб оёқдан қолиш ҳеч гап эмас! Аммо биз юриб, чарчамадик, негаки, ҳар қадамимизда кўзни қувонтирадиган юксалишни, терим илғорларининг ажойиб ишларини кўрдик. Ана шундай ишлардан бири хўжаликнинг чет, камҳосил ерларида қилинаётир. Шўрҳок бу ерларда мўл ҳосил етиштираётган ёш-яланглар иши бизни ҳайратга солди, очиғи, Фотима Мирзаева ишларига тан бердик. У ким, дейсизми? Фотима шундай меҳнаткаш, жасур қизки, сал муболаға билан айтар бўлсак, на Боёвут, на Ховосда унга тенглаша оладиган алп йўқ. Ҳа, унинг комсомол-ёшлар бригадаси оғир ер шароитида 40 гектар пайкалдан 35 центнердан ҳосил кўтариш мақсадида тер тўкаётир. Энг муҳими, улар 30 центнерлик довонни забт этишди ва бунга ҳам анча бўлиб қолди. Илк довон забт этилган кун бу бригада азаматларининг боши осмонга етди, нега дейсизми, марра эгалланди, ўша кун улар номига Москвадан, Космонавтлар шаҳарчасидан табрик телеграммаси келди. Фазогирлар чўл баҳодирларини ғалаба билан қутлаб ,янада юксак парвозлар тилаган эдилар!

Руцкий номли совхозда бўлган кунимиз, тўғрироғи, ярим нечаси телефон жиринглади, олдик, пахта қабул қилиш пунктининг директори экан.

— Ака, бу ёққа келинг! — деди у.

— Ярим кеча-я? ҳайрон бўлдик.

— Э-э, ярим кечаси борми, келинг, гап бор!

Директорнинг гапи, тўғриси, ўзимизни ҳам қизиқтириб қўйди, «Хўш, нима гап бўлиши мумкин?», деб бордик. Шунда кўрдикки, чиндан ҳам бу ердагилар учун кеча, кундуз деган тушунча йўқ, ҳаёт қайнаб турибди, бундан, совхоз ишчилари кечаси ҳам чироқ ёруғида пахта теришаётган экан-да, деган хулосага борманг, йўқ, гап бор: ўша кеча Фотиманинг мусобақадоши Галинанинг бригададошлари йиллик планни бажараётган, ҳа энг сўнгги мисқолларини давлатга топшираётган экан!

Галина Краснюкова гулдек яшнаб турибди, у мамнун, йил бўйи чекилган заҳмат, қийинчиликлар, табиат инжиқликлари... унут бўлган, у ўзида йўқ шод эди.

— Эндиги чамаларингиз қандай? — деб сўрадим мен. У соф ўзбек тилида деди:

— Мўлжал — 35 центнер!

— Ҳозир илғор механизатор йигитларингиздан кимларнинг номини тилга олишни истардингиз?

— Албатта, Альбина, Альфия, Любовь, Дилбар ва Зулайҳоларни, — деди у, сўнг кулиб юборди. — Биз ана шу қизларга ишонамиз, лекин айтиб қўяй, дугоналарим илғорликда кўкрак керган йигитларингизни ҳам чангда қолдириб кетади!

Балли, қизлар!

Ана шундай тиниб-тинчимас теримчилар, механизаторлар шижоати туфайли областнинг Ворошилов, Боёвут, Гулистон районларида кунлик суръат 5—6 процентдан тушмаётир. Бу районларнинг қалби қайноқ пахтакорлари ҳадемай кўзланган маррани эгаллашади. Шуни ҳам айтиш керакки, шу районларнинг айрим хўжаликларида ҳали яширин имкониятлар ҳам бордек кўринади. Бизнингча, «зангори кема»лар миқдорини янада ошириш зарур. Теримга маҳтал пайкалларни кўриб, биз шундай хулосага келдик. Бундан ташқари, транспорт воситалари камчиллиги ҳам сезилаётирки, бу ҳол ишнинг суръатига таъсир қилмай қолмайди.

ГУЛИСТОН РАЙОНИДАГИ «Октябрь» колхозида Суюн ота деган оқсоқол бор. У 20 йил бригадирлик қилган. Ота тонг қоронғисида ўрнидан туриши билан, осмонга қарайди, ҳаво очиқ бўлса, кўнгли равшан тортади... Кечқурун телевизорда «Ахборот» эшиттиришини кўради, тушда радио орқали қишлоқ хўжалик ходимлари учун бериладиган эшиттиришларни канда қилмай тинглайди. Пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисидаги маълумот отани лоқайд қолдирмайди. Кунлик ўсиш кўтарилгани сари унинг кайфияти кўтарилади, димоғи чоғ бўлади. Этак тутиб далага чиқаётганида ўзини бардам ҳис этади... Ҳа, отанинг, Суюн ота каби минг-минглаб отахон-у онахонларимизнинг, катта-ю кичигимизнинг ташвишимиз, қувончимиз битта — ПАХТА! Ҳаммамиз деҳқон фарзандимиз, ПАХТАКОРмиз! Олти миллион тонналик улкан «оқ олтин» хирмонини тезроқ барпо этиш ҳар биримизнинг бурчимиздир!

„ОҚ ОЛТИН" хирмонига

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 23 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён

Фарғона	1,08	87,70	0,12	15,69
Тошкент	0,55	85,40	0,37	72,93
Наманган	1,03	82,59	0,84	47,56
Андижон	0,72	79,74	0,19	33,52
Сурхондарё	0,93	74,58	0,44	55,55
Хоразм	1,39	73,44	0,47	24,64
Сирдарё	0,50	70,07	0,17	66,05
Самарқанд	0,66	59,57	0,08	18,74
ҚҚАССР	1,57	58,98	1,22	35,91
Бухоро	0,66	55,23	—	6,10
Жиззах	0,52	54,14	0,04	45,76
Навоий	0,52	51,06	0,09	13,08
Қашқадарё	0,29	39,43	0,10	11,72
Республика бўйича:	0,79	67,78	0,31	35,41
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Сурхондарё	1,23	90,47	1,01	99,47
Наманган	1,14	76,38	—	—
Навоий	1,04	49,87	—	—
Бухоро	0,90	44,80	—	—
Қашқадарё	0,53	43,00	0,44	19,12
Республика бўйича:	0,99	71,41	0,69	58,78

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МУХБИРИ БОНГ УРАДИ

КОМБАЙНЛАР НЕГА ИШЛАМАЯПТИ?

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССРда ШОЛИ ЎРИМ-ЙИҒИМИ ВА ДАВЛАТГА «ҚИРМИЗИ ДОН» ТОПШИРИШДА СУДРАЛИШГА ЙЎЛ ҚЎЙИЛМОҚДА

Қорақалпоғистон автоном республикасининг шимолий зонаси яқин келажакда Ўзбекистоннинг шоличиликка ихтисослаштирилган йирик райони бўлиб қолади. Ҳозир зонада 23 хўжалик шоликорлик билан шуғулланмоқда. Оғир меҳнат талаб қиладиган ишларни машиналаштириш, экин майдонларини кенгайтириш, ҳосилдорликни ошириш шоликорларнинг диққат марказида бўлмоқда. Давлатимиз уларга кўплаб техника воситалари, минерал ўғитлар, қурилиш материаллари етказиб бераётир.

Шоликорлар бу йил ҳар қачонгидан мўл-кўл ҳосил етиштирдилар. Илғор хўжаликлар ўрим-йиғим, давлатга шоли топширишни жадал суръатлар билан олиб бормоқдалар. «Есимўзак», «Маржонгул», «ВЛКСМ 50 йиллиги», Ш. Рашидов номли, «Равшан», «Қораўзак» совхозларининг механизаторлари барча техника воситаларини сафарбар этиб, ўрим-йиғимни жадаллаштирмоқдалар. Хўжаликларнинг кўпчилик бўлимлари ва бригадаларида ҳар гектар майдондан 55-65 центнердан «қирмизи дон» хирмони кўтарилмоқда.

Чапаев номли совхоз коллективининг муваффақияти айниқса, қувончли бўлаётир. Хўжалик ҳар куни давлат тайёрлов пунктига йиллик планнинг 2,5 процентига етказиб шоли жўнатмоқда. М. Жумамуродов, О. Ўрозбоев, У. Қутлимуродов, Ж. Дўстжоновлар бошчилик қилаётган бригадаларда 4 процентдан ошириб шоли тайёрланмоқда.

Мавсумда 150-170 гектар майдондаги шолини ўриб-янчиб бериш мажбуриятини олган М. Собуров, Т. Юсупов, С. Ажимуродов, Е. Боймуротов каби механизаторлар кунлик графикни ортиғи билан бажармоқдалар. Х. Ўринбоев, Ж. Арслонов, Қ. Ешбулов, А. Раимов, Қ. Латипов каби пешқадам комбайнчилар ҳар куни 12-14 тоннадан шоли янчиб, юқори кўрсаткичга эришишяпти.

— Кунига йиллик планнинг 4,5 процентидан ошириб шоли тайёрлашга муваффақ бўляпмиз, — дейди «ВЛКСМ 50 йиллиги» совхозининг бригада бошлиғи Тен Ен Хван, — Ўримда умумий сафарбарлик эълон қилганмиз. Бирор киши ўрим-йиғимдан четда тургани йўқ. Айниқса, комбайнчилар, жаткачилар, транспортчилар юқори унум билан меҳнат қилмоқдалар. Ҳар гектар ердан 55-60 центнердан шоли хирмони кўтаряпмиз.

— Шоли нобудгарчилигига қарши кураш диққат марказимизда бўлаётир, — дейди «Олтинкўл» совхозининг бригада бошлиғи, Қорақалпоғистон АССР Олий Совети депутати Х. Дурумбетов. — Эрта баҳордан буён астойдил меҳнат қилиб ҳамма майдонларда юқори ҳосил етиштирдик. Давлат планигина эмас, балки социалистик мажбуриятимизни ҳам ортиғи билан бажаришга етадиган ҳосил бор. Шундай экан, ўрим-йиғим ва шоли янчишни бутун чоралар билан кучайтирмоғимиз керак. Амалда шундай қиляпмиз. Бир грамм шолининг нобуд бўлишига йўл қўймаймиз.

Бироқ шоли ўрим-йиғими ва давлатга «қирмизи дон» топширишда жиддий нуқсонларга йўл қўйилаётир. Айрим хўжаликлар раҳбарларининг айби билан техника воситалари дала ишларига тўла сафарбар этилмаётир. Шуниси ачинарлики, автоном республика бўйича ўрим-йиғимда қатнашиши лозим бўлган 2700 комбайндан қарийб мингтаси ҳамон бекор турибди. Ваҳолонки, ғанимат фурсат ўтиб кетяпти. Оқибатда «Партия XXII съезди», «Совет Ўзбекистони», «Тахтакўпир», Фрунзе номли совхозларда шоли ўриш ва янчиш кунлик графиклари бажарилмаётир.

Шоликорлар орасида социалистик мусобақа ҳар қачонгидан ҳам кучайтирилиши, ҳар соатда янги меҳнат зафарларига эришилиши керак. Чунки шоли ўрим-йиғими мувaққат иш бўлиб, вақтида ҳаракат қилган деҳқонлар ютади, кечикканлар ютқазади. Афсуски, «Россия», «Октябрь», «Маёб-1», Дзержинский номли, «8 Март» совхозларида иккинчи йўлдан борилаётир. Хўжаликларнинг раҳбарлари механизатор кадрлар етишмаслигидан нолияптилар-у, ишлаётганларига етарли маданий-маиший шароит яратиб бермаяптилар. Партия ташкилоти илғорлар тажрибасини умумхалқ мулкига айлантириш чораларини кўрмаётирлар. Шулар оқибатида юқорида номлари тилга олинган совхозларда йиллик шоли тайёрлаш плани ҳали 40 процент ҳам бажарилгани йўқ. Илғор хўжаликларда кунига битта комбайнда 8-12 бункердан шоли янчилаётган бир пайтда бу хўжаликларда умумий рақам 3-3,5 бункердан ошмаётир.

Шоличиликка ихтисослаштирилган Тахтакўпир райони хўжаликларида дала ишлари ҳаддан ташқари судралиб кетмоқда. Белгиланган графиклар бажарилмай келаётир. Бундай ачинарли аҳвол район агросаноат бирлашмаси раҳбарларини ташвишга солаётгани йўқ.

Шоли ўрим-йиғимини тезлаштириш, давлатга «қирмизи дон» топширишни авж олдиришда Ўзбекистоннинг дахлдор ташкилотлари автоном республикага амалий ёрдамни кучайтиришлари керак. Акс ҳолда саноқли кунлардан кейин аттанг деб қолинади. Бунга йўл қўйиб бўлмайди. Автоном республика шоликорлари она-Ватанга 350 минг тонна «қирмизи дон» армуғон этишга даъват этилгандирлар.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЯНГИЛИКЛАР

МАДАНИЯТ ХАБАРЛАРИ

УЛКАН АНЖУМАН

Яқинда Таллин шаҳрида Бутуниттифоқ рентгенолог ва радиологларнинг XI съезди бўлиб ўтди. Унинг ишида мингдан ортиқ делегат қатнашди. Анжуман ядро медицинасининг ҳозирги замон ютуқлари асосида ишлаб чиқилган усуллар билан турли касалликларни ўз вақтида аниқлаш ва даволашга бағишланган масалаларни кўриб чиқди.

Анжуман кунлари Эстония ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида ҳозирги замон рентгенология ва радиология аппаратларининг халқаро кўргазмаси ташкил қилинди. Съезд ядро урушига қарши мурожаат қабул қилиб, атом энергиясидан фақат тинчлик мақсадларида, касалликларнинг олдини олиш, уларни вақтида аниқлаш ва даволаш учун қўлланишни якдиллик билан маъқуллади.

СССР Медицина фанлари академияси академиги А. С. Павлов Бутуниттифоқ рентгенологлар ва радиологлар илмий жамиятининг раиси, СССР Медицина фанлари академияси мухбир аъзоси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор Ж. Н. Мақсумов жамият раиси ўринбосари ва президиум аъзоси қилиб сайланди.

А. ХОЖИМЕТОВ,
Ўзбекистон рентгенолог ва радиологлар илмий жамияти секретари.

КУТУБХОНА — ЗИЁ МАСКАНИ

Халқимиз кутубхонани нур ва зиё маскани деб атайди. Чунки бу билим хазинасидан қанчадан қанча киши баҳраманд бўлиб, ўз савияси ва маҳоратини оширади. Самарқанд районидаги «Боғизоғон» совхози кутубхонаси хизматидан китобхонлар мамнун. Уларнинг сони йил сайин ортиб бормоқда.

Кутубхона мудираси Хурсандой Акбарованинг ташаббуси билан хўжаликнинг битта бўлими, олтита далачилик бригадаси ва чорвачилик фермасида кўчма кутубхона ташкил этилган бўлиб, улардан совхознинг ишчилари фойдаланмоқдалар.

Н. ОЛИМОВ.
Самарқанд район, «Шарқ тонги» газетаси ходими.

ОБЛАСТДА ЯГОНА

Бундан уч йил аввал Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли Наманган шойи газламалар комбинатида бир йўла 620 беморга медицина хизмати кўрсатадиган поликлиника ишга тушганди. Ўтган давр мобайнида бу ерда медицина хизмати кўрсатиш даражаси анча яхшиланди. Айниқса, касалликларни физиотерапия йўли билан даволаш намунали йўлга қўйилган.

Корхона саломатлик масканининг ибратли фаолияти республика Соғлиқни сақлаш министрлигининг етакчи мутахассислари томонидан юқори баҳоланди. Уларнинг тавсияси билан Наманган область соғлиқни сақлаш бўлими бу ерда саломатликни қайта тиклаш бўлими ташкил этди. Унда турли хил касалликлар қолдирган асоратларни даволаш, беморларнинг иш қобилиятини қайта тиклаш учун барча қулай шарт-шароит мавжуд.

Т. СУЛАЙМОНОВ
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

Шунингдек, газетхонлардан **Н. Орипов, Р. Охунов, М. Абдуллаев** (Андижон), **Ҳ. Тожиева, З. Абдуллаева** (Бухоро), **Ҳ. Аллаев, А. Қиличев** (Қашқадарё), **Ф. Қуддусова** (Самарқанд), **М. Олимов** (Фарғона), **Ф. Ражабов** (Жиззах), **А. Отаров** (Ўш), **О. Менгқобилова** (Сурхондарё) ва бошқа ўртоқлар ҳам редакцияга турли мазмундаги хат-хабарлар йўллашган.

ОНАЛАРНИ ЭЪЗОЗЛАНГ

Инсонийлик кўзгуси

Башоратхон ўз маҳалладош дугоналари каби вақти етиб, оилавий ҳаётга қадам қўйган ўша йигирманчи йиллар... Ўзбекистон диёрига ҳам мангу бахт, озодлик олиб келган инқилоб қуёшидан, Ленин даҳосидан, унинг башоратидан бахтиёр бўлган халқимиз озодлик нашидаларидан баҳраманд бўла бошлаган ўша йиллар...

Кўпгина янги келинчаклардан фарқли тарзда Башоратхон чимилдиқдан чиқибоқ, олти нафар етим фарзанднинг онаси эканлигини билди. Ёш келин эмасми, у янги оилага ўрганиб, уй-ҳовлиларни йиғиштириб юраркан, токчадаги бир коса сувга, ундаги янги унаётган навдага кўзи тушди. Зийрак, табаррук кампирлардан бири уни тинчлантирди: «Болагинам, бу бизнинг удумимиз, болаларнинг онаси марҳума бўлганига ҳали қирқ кун ўтгани йўқ. Сенга ҳаётда катта савоб насиб этибди. Шу етимчаларнинг бошини силасанг уларнинг кўз ёшлари беҳуда оқмаса, сенга бахтнинг ўзи келади. Ҳа, жоним болам, сен энди уларга онасан. Омон бўл».

Худди шундай бўлди ҳам. Болаларнинг энг кичиги уч ёш, каттаси эса ўн икки ёшлар чамасида бўлиб, янги она уларни оқ ювиб, оқ таради, улар билан овунди, улар кулса кулди, йиғласа қўшилиб йиғлади. Она меҳрига қонган фарзандлар ҳам унга қўш меҳр билан жавоб этишди.

Табиат ҳам бу аёлдаги инсонийлик ва тантиликни тан олгандай, унинг ўзи ҳам беш нафар гулдек фарзандларга она бўлди. Энди Башоратхон ўн бир фарзанднинг, ўзгалар ҳавас қилса арзигудек катта бир оиланинг онахони эди.

Ўша йигирманчи йиллар... Бутун республикадаги сингари Тошкентда ҳам маданий революция шахдам қадам ташлар, илм ва касбга чанқоқ барча кишилар янги жамият яратиб берган имкониятлардан баҳраманд эдилар. Башоратхон ҳам бошқалар қатори бир боласини кўтариб, иккинчисини етаклаб маҳаллада ташкил этилган саводсизликни тугатиш курсига қатнай бошлади. Эски шаҳар марказидаги хотин-қизлар клубида бўлиб ўтган тантанали мажлисда у ҳам кўп аёллар каби зулмат жарчиси бўлган паранжисини ўтга ташлади. Ая фақат ўзи саводхон бўлганлиги билан қониқиб қолмади. Маҳалладаги бир гуруҳ аёлларни йиғиб, уларга ёзиш ва ўқишни ўргатди, уларни ҳам саводхон қилди. Эски шаҳарда ташкил этилган бичув-тикув аёллар артелига ишга жойлашди. У кийимларни бичиш ва тикишдан ортиб қолган, қирқилган мато парчаларини уйда қўл машинасида қураб, жимжимадор, гулкўрпалар, чойшаблар тикиб, артелга топширар, «қўли гул чевар» деган ном эса аянинг фазилатларига муносиб баҳо эди.

Ая барча фарзандларини ҳалол меҳнатга ва илм олишга ундади. Бу борада уларга унинг ўзи ибрат мактаби бўлди. Машъум қирқ биринчи йилда Башоратхон ая икки тўнғич ўғлини Ватан ҳимоясига узатди. Орадан икки йил ҳам ўтмай, кетма-кет икки қора хат келди. Фарзандларидан бири Сталинград учун бўлган жангда, иккинчиси эса Гомель шаҳри остоналарида ҳалок бўлганди. Қирқ ёшда онанинг сочлари оқариб кетди. Фарзандларидан — ўғиллари, хусусан уч марҳум куёвидан етим қолган набираларини оёққа турғазиб қўйишни асосий мақсад деб билди.

Йиллар ўтди. Заҳматкаш она ўз ниятига етди: унинг барча фарзандлари, невара ва эваралари етук кишилар бўлиб камол топишди. Уларнинг бири олим, иккинчиси шифокор, бинокор, педагог. Уларнинг ўзлари энди оилаларини бошқарадилар, фарзандларини марҳум бувилари мисолида тарбиялашга ҳаракат қиладилар

Мен юқорида яхши бир инсон, қалби меҳр ва шафқатга тўла оналардан бири ҳақида ҳикоя қилдим. Орамизда бундай меҳрибон оналар кўп, албатта. Улар билан ҳаётимиз лаззатли ва жозибалидир.

Она-чи, она? Уруш чорраҳаларида, снарядлар ва бомбалар портлаганда ёки кучли ер силкинишида ҳолдан кетган, жуда ҳам чарчаган аёл уйқуда бўлса ҳам баъзан уйғонмаслиги мумкин. Агар худди шу пайт бемор фарзандининг нафаси тезлашса, киприги тебранса, она уйғониб боласи бошида парвона бўлади. Онага на чарчоқ, на очлик ва на оғриқ сезилади. Оналар ҳаёт экан, улар доим бедордирлар. Фарзанди соғ, тинч-омон бўлса, она ҳам тинч бўлади. Баъзан ёшлар ярим тунгача тўй, зиёфат, театр ёки кинода бўлиб кеч қолсалар, она уларни қарши олмагунча сира тинчимайди, ҳақ деб кўчада ўтириб йўл пойлайди. Шундай пайтларда баъзи ёшларнинг бепарволик билан «Она, сиз тинч ухлайвермайсизми, ахир ёш бола эмасман-ку» деганда, онанинг эса «Ўзинг фарзанд кўрганингда шунда биласан», деганини жуда кўп эшитганмиз.

Мен яқинда бир воқеанинг шоҳиди бўлдим. Эндигина 24 баҳорни кўрган ўғилда ўткир буйрак хасталиги бошланди. Бир буйракда катта тош, иккинчи буйрак эса туғма тараққий этмаган эди. Даволаш ижобий натижа бермагач, касал буйрак олиб ташланди ва бемор умуман буйраксиз қолди. У бир ўринга қадалиб, «сунъий буйрак» аппарати ёрдамида яшашга маҳкум эди. Ўзгалар буйрагини кўчириб ўтказиш мумкин эканлигини эшитган беморнинг онаси ота билан бирга врачлар ҳузурига келиб, ўз нуридийдалари ҳаёти учун ўз буйракларини кўчириб ўтказишларини илтимос қилди. Шифокорлар уларни узоқ текширдилар, уларнинг қон группаси, аъзоларнинг сингдириш ҳислатларини инобатга олиб, фақат отанинг бир буйрагини кўчириб ўтказишга қарор қилдилар. Операция амалга оширилди. Фанимиз тарихида яна бир марта мўъжиза яратилди. Она-чи, она нима қилди, дерсиз? Фарзандининг ҳаёти сақланиб қолганлигидан, турмуш ўртоғи ҳам биргина буйрак билан бўлса-да, ўз оёғи билан шифохонадан тузалиб чиққанлигидан у беҳад хурсанд бўлди. Аммо юрагининг аллақаерига чигил тушиб, у виждон азобида эзиларди. У фарзанди тузалиб, ота буйраги ишга тушиб кетгунича ўғли устида парвона бўлди. Ҳар ойда бир марта ўз қонидан маълум миқдорини ўғлига бериб, шу билан унинг тезроқ шифо топишига кўмаклашди.

Дунёда иззат ва икромга, ҳурматга муносиб оналар жуда кўп. Лекин шу билан бирга она меҳрига меҳр билан жавоб бермай, уни хўрлайдиган, ойлаб ва йиллаб онадан хабар олмай ташлаб қўядиган, фарзандлик нафақасини эса фақат суд ҳукми билан тўлаб келаётган ўғил ва қизлар ҳам орамизда йўқ эмас. Бундайлардан эл хазар қилади, улардан нафратланиб, «садқаи фарзандлик» дейди.

Оналарнинг улуғлиги ва мўътабарлиги ҳақида минглаб китоблар яратилган. Улуғ рус ёзувчиси Н. Островскийнинг «Дунёда шундай гўзал ва азиз зот борки, биз ундан ҳамиша қарздормиз. Бу зот — Онадир», деган сўзида олам-олам мазмун мужассамлашган. Онанинг бағри шунчалик кенгки, фарзанди учун ҳамма нарсани, ҳатто ҳаётини ҳам бахшида этишга ҳамиша шай бўлиб туради. Шунинг учун ҳам биз энг азиз ва муқаддас Ватанни она номи билан атаб — она-Ватан, муқаддас тилимизни — Она тили, муаззам тупроғимизни эса Она тупроқ деймиз. Инсоннинг биринчи ва охири айтадиган сўзи ҳам «Она»дир. Онанинг буюклиги олдида бутун мавжудот таъзим қилади. Ватан озодлиги ва шон-шарафи йўлида кўплаб қурбонлар берган шаҳарларда оналарнинг мотамсаро монументлари бор. Худди шундай мотамсаро оналар тимсоли қардошлик қабристонларига, зиёратгоҳларга ҳам ўрнатилган. Тошкент шаҳрида Халқлар дўстлиги музейига кираверишда ўз фарзандини ер силкиниши фалокатидан сақлаб қолаётган Мардонавор она монументи бор. Шу ерда биз шаҳар партия ва совет ташкилотлари олдига янги бир таклифни киритишни маъқул деб билмоқчимиз: агар шаҳримиздаги катта бир проспектга «Она проспекти» деб ном берилса ва шу ерга улуғвор «Она» монументи ўрнатилса, нур устига аъло нур бўларди. Зеро, катта ҳаёт йўлига янги қадам қўяётган ёшлар ўрта мактабни тугаллаган кунда, паспорт олганларида, Совет Армияси сафига ҳақиқий хизматни ўташ учун чақирилганларида ёки никоҳ маросимидан сўнг ана шу проспектдан ўтиб бориб, «Она» монументи пойига гулдасталар қўйсалар, гўзал анъаналаримизга қўшиладиган яна бир фойдали ва яхши анъана пайдо бўларди. Бу эса ўз навбатида ёшларни кексаларга, айниқса оналарга нисбатан беҳад ҳурматда бўлиш руҳида тарбиялаш ишида муҳим ўрин тутади.

Атаулла ОҚИЛОВ,
профессор.

РЕКЛАМА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

СССР 50 ЙИЛЛИГИ НОМЛИ ТОШКЕНТ ТРАКТОР ЗАВОДИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ

176-ТОШКЕНТ ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

8-10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРНИ ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Иш участкаларидаги электр-кўприк кранлари машинисти, иш участкаларида ишловчи электрослесарь, электр пайвандловчи. Ўқиш муддати — 1 йил;

металл моделлар бўйича моделчи, автослесарь-электрокара бошқарувчи малакасини олган ҳолда, ўқишни тугатгач транспорт ҳайдаш ҳуқуқини берувчи гувоҳнома берилади (бу мутахассислик бўйича ўқувчилар ётоқхона билан таъминланмайдилар), **электрик, электр пайвандловчи, саноат ускуналари ремонти бўйича слесарь-механик, ОТК контролёри, дурадгор. Ўқиш муддати — 3 йил;**

универсал фрезеровкачи, иш участкаларида саноат ускуналарини созлаш ва ремонт қилиш бўйича слесарь-механик, электр-кўприк кранлари машинисти, синовчи тракторчи (механика-йиғув ишлари слесари малакасини олган ҳолда) ўқишни тугатгач транспорт ҳайдаш ҳуқуқини берувчи гувоҳнома берилади, токарь-универсал. Ўқиш муддати — бир ва 3 йил.

Билим юртини тугатганлар тўлиқ ўрта маълумот ва мутахассислиги тўғрисида диплом оладилар ва олий ўқув юртларига ўқишга киришда имтиёзлардан фойдаланадилар.

Ўқишга қабул қилинганларнинг барчаси 3 маҳал овқат, кийим-бош, махсус кийим билан таъминланадилар, зарур бўлган кишиларга секция типидаги ётоқхонадан жой берилади.

Ўқиш даврида ўқувчиларга ишлаб чиқариш практикаси жараёнида ишлаб топилган маблағнинг бир қисми тўланади.

Билим юрти яхши жиҳозланган ўқув кабинетлари, устахоналар, стадион, спорт зали, бассейн барча қулайликлари бўлган секция типидаги яхши жиҳозланган ётоқхонага эга. 6 тўгарак ва 11 спорт секцияси ишлаб турибди. Эстрада, духовой ва миллий ансамбллар мавжуд. Билим юрти қошида ДОСААФ спорт-техника мактаби филиали (картинг ва мотоспорт)фаолият кўрсатаётир. Ёзги таътил даврида дам олиш учун Чорвоқ сув омбори яқинида спорт-соғломлаштириш лагери бор.

Ўқишга киришда қуйидаги ҳужжатлар тақдим этилади: директор номига ариза, таржимаи ҳоли, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт (асли), маълумоти тўғрисида гувоҳнома, турар жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, медицина справкаси (286-форма), 6 дона фотосурат (3x4 см.), характеристика.

Бизнинг адрес: 700177, Тошкент шаҳри, 1-Ташавтомаш массиви (17, 1, 1э, 16, 24-автобуслар, 28-маршрут таксисининг «Трактор заводи» бекати).

ЎЗБЕКИСТОН «ЭТАЛОН» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

министрликлар, идоралар, ташкилотлар, саноат корхоналари, колхозлар, совхозлар ва барча метрология хизматлари раҳбарларига

ШУНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИКИ
БИРЛАШМА ЗАВОДЛАРИ
1985 ЙИЛ УЧУН
оғирлик ўлчов, электр ўлчов, радиоўлчов, иссиқлик техникаси, механика, оптика-механика, физика-химиявий босим ўлчов приборлари, мой-бензин колонкаларини
РЕМОНТ ҚИЛИШ БЎЙИЧА

ШАРТНОМАЛАР ТУЗАДИЛАР

Шартнома тузиш муддати — 1984 йил 1 декабригача. Ўлчов воситаларини шартномасиз ремонт қилиш ишлари 1985 йил планига киритилмайди.

Барча манфаатдор ташкилотлар шартнома тузиш учун бирлашма завод ва филиалларига, ремонтга тақдим этиладиган ўлчов воситалари рўйхатини кўрсатган ҳолда ёзма равишда мурожаат этишлари лозим.

Рўйхатда приборларнинг номи, типи, аниқлик класси, сони ва ремонт ўтказишни истаган вақт кўрсатилмоғи керак.

Ўлчов воситаларини ремонт қилиш учун шартнома тузиш мумкин бўлган завод ва филиаллар участкаларининг жойлашиши қуйидагича:

ТОШКЕНТ ШАҲРИ, Губкин кўчаси, 1-«а» уй. Телефон 66-10-13.

ЧИРЧИҚ ШАҲРИ, Советская кўчаси, 4-«а» уй. Телефон 636-21.

ЯНГИЙЎЛ ШАҲРИ, Мир кўчаси, 9-уй. Телефон 37-44.

ГУЛИСТОН ШАҲРИ, Короленко кўчаси, 11-уй. Телефон 23-11.

САМАРҚАНД ШАҲРИ, Гагарин кўчаси, 153-уй. Телефон 33-320.

НУКУС ШАҲРИ, Раҳимов кўчаси, 11-уй. Телефон 24-219.

УРГАНЧ ШАҲРИ, Хонқа кўчаси, 66-уй. Телефон 55-203.

БУХОРО ШАҲРИ, Бозор кўчаси, 4-уй. Телефон 59-793.

НАМАНГАН ШАҲРИ, Зирабулоқ тупиги кўчаси, 3-уй. Телефон 65-974.

ФАРҒОНА ШАҲРИ Қосимов кўчаси, 11-уй. Телефон 26-98.

ҚЎҚОН ШАҲРИ, Ленинобод кўчаси, 80-уй. Телефон 44-112.

● БАРНАУЛ

Район партия комитетининг тавсиясига мувофиқ Олтой ўлкасидаги Смоленск районн далаларида ҳосилни программа асосида етиштириш системаси жорий қилинганлиги ғаллакорларга муттасил мўл ҳосил етиштириш имконини бермоқда. Давлатга планда н ташқари ғалла сотиш мусобақасининг ташаббускори бўлиб чиққан район деҳқонларининг бу эзгу ишини ўлкадаги кўпгина колхоз ва совхозлар қўллаб-қувватлади. Меҳнат коллективларининг бутун ишига коммунистлар бошчилик қилмоқдалар.

● ВЛАДИВОСТОК

Бу ерда «Тинч океан тўлқини» Бутун-Россия санъат фестивали бошланди. Ана шу анъанавий музика байрами совет халқи Улуғ Ватан урушида қозонган ғалабанинг 40 йиллиги ва Владивосток барпо этилганлигининг 125 йиллигига бағишланди. Ўлкадаги шаҳар ва қишлоқларнинг аҳолиси машҳур санъат усталари, «Кантабиле» қадимий музика ансамбли, «Меридиан» триоси, Москва, Ленинград, иттифоқдош республикалардан келган бошқа ижрочилар ва ижодий коллективлар билан учрашади.

● ДНЕПРОДЗЕРЖИНСК

(Днепропетровск области)

Апатит концентратини ташиш учун махсус вагонлар ажратилди. Днепродзержинскдаги «Правда» газетаси номли завод ана шундай вагонларни кўплаб қура бошлади. Бу вагонларга аввалги нусхаларга қараганда олти тонна кўп юк сиғади ва у йўлда нобудгарчиликка йўл қўймайди. Бундай транспорт воситаларидаги юкларни станцияларда анча тез ортиш ва тушириш мумкин. Корхона йил охиригача 500 та янги вагон ясаб беради.

(ТАСС).

Республикамиз пойтахти — Тошкент куз либосида. Унинг кўчалари, хиёбонлари шу кунларда янада серфайз. Дарахтларнинг барглари олтинранг тус олган. Суратда: шаҳарнинг энг гавжум жойларидан бири — «Москва» меҳмонхонаси.

С. Маҳкамов фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ ВИСТАВКАСИДА

ЮБИЛЕЙГА АТАБ

● Кейинги йилларда республикамизда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш янада кўпайтирилди. Уларнинг сифати ҳам ошди.

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг тематик павильонида республикамиз юбилейи шарафига бағишлаб очилган кўрик-кўргазмада бу борада эришилган ютуқлар ҳақида ҳикоя қилинади. Экспонатлар хилма-хил. Кўргазмага кираверишда Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги корхоналарида тайёрланган моллар қўйилган. Костюмлар, пойабзаллар, чинни буюмлари, упа-элик ва бошқа кенг истеъмол моллари киши диққатини тортади. Озиқ-овқат саноати министрлиги корхоналарида ҳам қутлуғ тўйга муносиб совғалар тайёрланган. Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги корхоналарида чиқарилган турли винолар, Самарқанд балзами, шампан виноси, қуритилган мевалар, турли икралар, мева шарбатларига юбилей эмблемаси туширилган.

Республика маҳаллий саноат корхоналарига тегишли бўлимда турли буюмларни кўрасиз. Айниқса, сопол лаган, чойнак,-пиёлалар, турли ёдгорлик буюмлари, музика асбоблари нафислиги билан кўзга ташланади. «Узбитпластик» ишлаб чиқариш бирлашмасида тайёрланган буюмлар ҳам кўпчиликка манзур бўляпти.

Кўргазма экспонатлари томошабинларни ғоятда қизиқтирмоқда. Улар республикамиз саноат корхоналари коллективларининг халқ истеъмоли буюмлари тайёрлаш борасида эришган ютуқларини эътироф этмоқдалар.

Ш. МИРҲАБИБОВ.

СПОРТ

ДАЛА ШИЙПОНИДА СПАРТАКИАДА

Ўзбекистон районидаги Ғафур Ғулом номли колхозда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигига бағишланган спартакиада тугади. Дала шийпонлари қошидаги спорт майдончаларида, Норсух қишлоғидаги стадионда футбол, волейбол, баскетбол, стол тенниси, кураш бўйича турнирлар уч ой давом этди.

Оммавий мусобақаларда олти юздан кўпроқ киши — колхозда ишлаётган ҳар уч кишидан бири қатнашди. Эргашали Ҳикматов бошчилик қилаётган 30-бригаданинг спорт коллективи спартакиада чемпиони бўлди. Бу муваффақиятга эришишда жамоатчи инструкторлар — шофёр Шокир Омонов, чорвадор Назиржон Турсунқулов, колхозчи Дилбар Нурматованинг хизматлари катта бўлди.

— Пахта йиғим-терими қизғин давом этаётган ҳозирги пайтда, — дейди спорт инструктори, Қўқон педагогика институтини битирувчи Усмон Мадумаров, — ҳар бир деҳқондан энг кўп куч-ғайрат сарфлаш талаб қилинади. Физкультура эса ана шу масъулиятли вазифани шараф билан адо этишга ёрдам беради. Биз янги мавсумда спорт анжомлари сотиб олиб, бригадаларга тақсимлаб бердик. Дала шийпонларида волейбол, стол тенниси, шахмат-шашка секциялари ишлай бошлади.

Мастерликка икки номзод, оммавий разрядли бир юз эллик нафар спортчи ўз коллективининг спорт шарафини муносиб ҳимоя қилмоқда. Йил бошидан буён юздан кўпроқ жамоатчи инструктор, судьялар тайёрланди.

Колхоз правлениеси футбол, чим устида хоккей, қўл тўпи бўйича болалар-ўсмирлар спорт клубини очишга қарор қилди. Бу мактабда колхоз меҳнатчиларининг юздан кўпроқ боласи шуғулланадиган бўлади.

(ЎзТАГ).

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 24/Х да **Шопениана**, 25/Х да **Сўғдиёна қоплони**, 26/Х да **Оққуш кўли.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 24/Х да **Юлдузли тунлар**, 25/Х да **Зебуннисо**, 26/Х да **Келинлар қўзғолони.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА— 24/Х да **Хотинимнинг эри**, 25/Х да **Тошболта ошиқ**, 26/Х да **Ёшликда берган кўнгил** (19.30).

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА **— Совет цирки усталари иштирокида катта программа (19.30).**

Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлиги республика аҳамиятидаги шахсий пенсионер, 1925 йилдан КПСС аъзоси

Ҳабибулла ЁҚУБОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги олий ўқув юртлари бўйича ўқув-методика кабинетининг катта методисти Д. А. Набиевага отаси

Абдулхай Маликович НАБИЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

24 ОКТЯБРЬ, ЧОРШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Островский уйи. 12.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Беш йиллик ҳар биримизнинг ишимиз. 16.05 — Биргаликда аҳил оиламиз. 16.30 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 17.00 — 16 ёшгача ва ундан катталар. 17.45 — Поэзия. 18.25 — Дунё ва ёшлар. 19.00 — Футбол. «Локомотив» (Лейпциг) — «Спартак» (Москва). Танаффус вақтида Дунё воқеалари. 20.55 — Сизни Свердловск опера театри таклиф этади. 21.30 — Время. 22.05 — Театрда, кинода ва телевидениеда музика. 22.30 — Футбол. «Левски-Спартак» (Болгария) — «Днепр» (Днепропетровск).

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — 9.35— Ҳужжатли фильм. 12.05 — 12.40 — Онамларнинг мактаби. 14.10 — Илмий-оммабоп фильм. 14.25 — Совет тасвирий санъати. 15.10 — Хўжалик юритиш мактаби. 15.40 — Пабло Пикассо — коммунист рассом. 16.30 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — И. Штраус номли Вена камер оркестрининг концерти. 19.30 — Қишлоқ янгиликлари. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.50 — Ҳамдўстлик. 21.20 — Телефильм. 21.30 — Время. 22.05 — Қаҳратон қиш ҳарорати. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.25 — Фильм-концерт. 10.50 — Генерал Ватутин. Украина драма театрининг спектакли. 2-қисм. 11.30 — Ўқув программаси. 12.00 — Санъат ғунчалари. 12.30 — Ўқув программаси. 18.05 — Мультфильмлар. 18.40 — Қизиқарли учрашувлар. 19.10 — Адабий театр. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Китоб ва ҳаёт. 20.30 — Ахборот. 20.55 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Хирмонингизга барака. 22.20 — Чўлдаги икки киши. Бадиий фильм. 23.40 — Халқаро аҳвол кундалиги.

25 ОКТЯБРЬ, ПАЙШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Шахмат бўйича жаҳон чемпионати. 9.55 — Мультфильмлар. 10.25 — Жавобсиз қолган севги Бадиий фильм. 11.55 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 12.55 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.10 — Қувноқ стартлар. 17.00 — Ҳужжатли фильм. 17.30 — Шахмат мактаби. 18.00 — Миллионлар ленинча университети. 18.30 — Футбол. «Динамо» (Москва) — Хамрун (Мальта). 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Мультфильм. 19.45 — Футбол «Спортинг» (Лиссабон) — «Динамо» (Минск). 20.30 — Қизил қўнғироқлар. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Шоир А. Межиров сўзи. 22.30 — Телевидение фондидан. 23.35 — Дунё воқеалари. 23.50 — Шахмат бўйича жаҳон чемпионати.

МОСКВА-II. 9.00 —Гимнастика. 9.15—Уралмашликлар. 12.05 — Оила ва мактаб. 13.35 — Илмий-оммабоп фильм. 14.15 — Менинг ёш дўстларимга. М. М. Пришвин асарлари саҳифаларида. 15.00 — Шаҳарни қабул қилдим. Бадиий фильм. 16.15 ва 18.30 Янгиликлар. 18.50 — Хужжатли фильмлар. 19.30 — Сиз яратган боғ. 20.00 — Ритм операцияси. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.50 — Автокросс бўйича Европа чемпионати. 21.20 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Қаҳратон қиш ҳарорати Бадиий фильм. 2-серия. 23.10— Ёзувчи ва ҳаёт.

ТОШКЕНТ-I. 13.00 ва 18.00— Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.30 — Анъаналар ва замонавийлик. 19.00 — Ҳаёт мактаби. 19.30 — Ахборот. 19.50 — Буюк ғалабанинг 40 йиллигига. 20.30 — Ахборот. 20.55 — Концерт. 21.30 —Время. 22.05 — Ҳажвий телефельетон. 22.25 — Мутлақо жиддий. Бадиий фильм. 23.35 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.20 Москва II. 18.15 — Рус тили— мактаб ўқувчиларига. 18.45 — СССР халқларининг куйлари. 19.15 — Ўқув программаси. 19.45 — Реклама. 19.55 —Тошкент янгиликлари. 20.15 — Стратион қизи. Бадиий фильм.

РАДИО

24 ОКТЯБРЬ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Халқ талантларининг концерти. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар, режалар. 11.15 — Бригада пудратининг афзалликлари. 11.25 — Республиканинг опера қўшиқчилари. 12.10 — Узбекистан индустриальний. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун программа. 19.25 — Қармоқ. Ҳажвий эшиттириш. 21.00 — Шеърият кечаси. 21.20 — Пахта йиғим-терими илғорлари учун музикали программа. 22.30 — О. Асанов ва З. Люманова куйлайди.

25 ОКТЯБРЬ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбекистон давлат телерадиоси солистларининг концерти. 9.30 — Енгил куйлар. 9.45 Қармоқ. Ҳажвий эшиттириш. 12.10 — Ишчинома. 13.00 Малши. 14.00 — Тажриба кўрсатди. 18.15 — Халқаро кундалик. 18.30 — Увертюралар. 19.25 — «Юность Узбекистана» радиостанциясининг «Садоқат» программаси. 21.00 — Икки дунё — икки турмуш тарзи. 21.10 — Адабий эшиттириш. 21.30 — Концерт. 22.30 — Концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

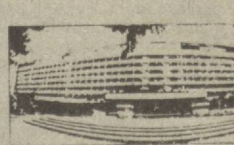

Редакция адреси ва телефонлар: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16 32-53-20, 32-53-21 33-11-49, 32-54-06.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси.

Р. 09530.

ИНДЕКС 64583. Б. — 245.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12